

Ware Christelijke Religie

Vervolg van Hoofdstuk 4

DE HEILIGE SCHRIFT OF HET WOORD VAN DE HEER.

V. De leer van de Kerk moet vanuit de Zin van de letter van het Woord worden geput en hierdoor bevestigd worden.

225. In het voorgaande artikel werd aangetoond dat het Woord in de zin van de letter in zijn volheid, in zijn heiligheid en in zijn macht is; en aangezien de Heer het Woord is, en de Eerste en de Laatste, zoals Hijzelf zegt in, (Openbaring 1:17), zo volgt hieruit, dat de Heer in die zin ten volste tegenwoordig is, en dat Hij daaruit de mens leert en verlicht.

Maar dit zal in de volgende orde worden aangetoond:

- I. Het Woord wordt zonder de leer niet verstaan.
- II De leer moet vanuit de letterlijke zin van het Woord worden geput.
- III. Het Goddelijk Ware hetwelk de leer is, verschijnt echter aan geen anderen, dan aan hen die in verlichting zijn uit de Heer.

226. I. Het Woord wordt zonder de leer niet verstaan.

Dit komt, omdat het Woord in de zin van de letter uit louter overeenstemmingen bestaat, opdat de geestelijke en hemelse dingen daarin tegelijkertijd zijn, en opdat elk woord de samenhouder en ondersteuning daarvan zal zijn.

Om deze reden zijn de Goddelijke Waarheden in de zin van de letter zelden naakte, maar beklede waarheden, die schijnbaarheden van het ware worden genoemd, en vele zijn aangepast aan het bevattingsvermogen van de eenvoudigen, die hun gedachten niet boven zulke dingen, als zij voor ogen zien, verheffen.

En er zijn er sommige, die als tegenstrijdigheden verschijnen, terwijl er toch in het Woord, in het geestelijk licht ervan beschouwd, geen tegenstrijdigheid bestaat.

En ook zijn er in sommige plaatsen bij de profeten verzamelingen van plaats- en persoonsnamen, waaruit men niet enige zin kan halen.

Aangezien dus het Woord in de letterlijke zin van dien aard is, zo kan het duidelijk zijn, dat het niet verstaan kan worden zonder leer.

Maar voorbeelden zullen dit verduidelijken.

Er wordt gezegd, 'dat het Jehovah berouwt', (Exodus 32:12, 14; Jona 3:9; 4:2) en er wordt ook gezegd, 'dat het Jehovah niet berouwt', (Numeri 23:19; 1 Samuël 15:29); dit is zonder leer onverenigbaar.

Er wordt gezegd, 'dat Jehovah de ongerechtigheid van de vaders bezoekt aan de zonen tot het derde en vierde geslacht', (Numeri 14:18), en er wordt gezegd, 'dat de vader niet voor de zoon, noch de zoon voor de vader, maar eenieder in zijn zonde zal sterven', (Deuteronomium 24:16).

Deze dingen spreken elkaar niet tegen, maar stemmen overeen door de leer.

Jezus zegt: 'Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; en die klopt die zal opgedaan worden', (Mattheüs 7:7,8; 21:21,22).

Zonder leer zou men geloven, dat eenieder ontvangen zal wat hij vraagt; maar uit de leer weet men, dat al wat de mens uit de Heer vraagt, gegeven wordt; dit leert de Heer ook: 'Indien gij in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, zo vraagt al wat gij zult willen en het zal u geschieden', (Johannes 15:7).

De Heer zegt: ‘Zalig zijn de armen, want van hun is het Koninkrijk van God’, (Lucas 6:20); zonder de leer kan men denken, dat de hemel voor de armen is en niet voor de rijken; maar de leer leert, dat de armen van geest worden bedoeld, want de Heer zegt: ‘Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen’, (Mattheüs 5:3).

Verder zegt de Heer: ‘Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt, met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden’, (Mattheüs 7:1,2; Lucas 6:37).

Zonder de leer kan iemand ertoe geleid worden, daarmee te bevestigen, dat men over de boze niet oordelen mag, dat hij boos is; maar vanuit de leer is het geoorloofd te oordelen, maar rechtvaardig, want de Heer zegt: ‘Oordeelt een rechtvaardig oordeel’, (Johannes 7:24).

Jezus zegt: ‘Gij zult niet leraar genoemd worden, want Eén is uw Leraar, Christus; noemt niemand uw vader op aarde, want Eén is uw Vader in de hemelen; noch zult u meesters genoemd worden, want Eén is uw Meester, Christus’, (Mattheüs 23:8,9,10).

Zonder de leer zou het zijn, alsof het niet geoorloofd was, iemand leraar, vader en meester te noemen, maar uit de leer weet men, dat het wel geoorloofd is in de natuurlijke zin, maar niet in de geestelijke.

Jezus zei tot de discipelen: ‘Wanneer de Zoon des Mensen gezeten zal zijn op de troon van Zijn heerlijkheid, zult gij ook zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf stammen van Israël’, (Mattheüs 19:28).

Uit deze woorden kan men de gevolgtrekking maken, dat ook de discipelen van de Heer zullen oordelen, terwijl zij toch niemand kunnen oordelen.

De leer zal daarom deze verborgenheid onthullen hierin, dat de Heer alleen, die alwetend is en van allen de harten kent, oordelen zal en oordelen kan; en dat onder Zijn twaalf discipelen de Kerk wordt verstaan ten aanzien van alle waarheden en goedheden, welke zij uit de Heer heeft door het Woord; waaruit de leer besluit, dat deze waarheden en goedheden eenieder zullen oordelen, overeenkomstig de woorden van de Heer bij, (Johannes, 3:17,18; 12:47,48).

Er zijn tal van ander soortgelijke plaatsen in het Woord, waaruit duidelijk blijkt, dat het Woord zonder leer niet verstaan wordt.

227. Door de leer wordt het Woord niet alleen verstaan, maar het blinkt ook op in het verstand, want het is als een kandelaar met aangestoken lampen dan ziet de mens meer dingen dan hij eerder zag, en hij verstaat ook dingen, die hij vroeger niet verstond.

De duistere en tegenstrijdige dingen ziet hij niet of gaat er aan voorbij, dan wel, hij ziet ze en ontvouwt ze opdat ze met de leer overeenstemmen.

Dat het Woord vanuit de leer gezien en ook volgens haar ontvouwd wordt, wordt gestaafd door de ondervinding in de christelijke wereld.

Alle hervormden zien het Woord uit hun leer, en verklaren het Woord volgens deze; desgelijks de pauselijken uit de hunne, en volgens deze; zelfs de Joden uit de hunne en volgens deze; bijgevolg valsheden uit een valse leer en waarheden uit een ware leer.

Vanuit deze dingen blijkt dat de ware leer is zoals een lamp in de duisternis en als een wegwijzer op de wegen.

228. Hieruit kan blijken, dat zij, die het Woord zonder de leer lezen, in het duister zijn met betrekking tot alle waarheid, en dat hun gemoed zwervend is en onzeker en tot dwalingen geneigd, en ook bereid tot ketterijen, die zij ook omhelzen, indien gunst of aanzien aandrijft, en de faam geen gevaar loopt.

Want het Woord is voor hen als een kandelaar zonder licht, en zij zien in de schaduw vele dingen, evenwel zien zij nauwelijks iets, want alleen de leer is een lamp.

Ik heb gezien hoe zulke geesten door de engelen onderzocht werden, en er werd bevonden, dat zij al wat zij wilden uit het Woord konden bevestigen, en dat zij voornamelijk die dingen bevestigen, die

tot de eigenliefde behoren en tot de liefde van hen die zij begunstigen.

Maar ik zag hen zonder klederen, als teken dat zij zonder waarheden waren; klederen zijn daar waarheden.

229. II. De leer moet uit de zin van de letter worden geput en hierdoor bevestigd worden.

Dit komt omdat de Heer aldaar aanwezig is, en leert en verlicht, want de Heer werkt nooit iets tenzij in volheid, en het Woord in de letterlijke zin is in zijn volheid, zoals boven werd aangetoond.

Vandaar komt het dat de leer uit de zin van de letter geput moet worden.

De leer van het echte ware kan zelfs ook volledig uit de letterlijke zin van het Woord worden geput, want het Woord is in die zin zoals een gekleed mens, van wie het gelaat ontbloot is en van wie de handen ook ontbloot zijn.

Alle dingen, die tot het geloof en tot het leven van de mens, en die dus tot zijn zaligheid behoren, zijn daar naakt; maar de overige dingen zijn bekleed; en in vele plaatsen, waar zij bekleed zijn, zijn zij doorschijnend, zoals een vrouw de dingen ziet die een dunne zijde sluier voor haar gelaat heeft.

Ook blinken en verschijnen de waarheden van het Woord steeds duidelijker en duidelijker naarmate ze vermenigvuldigd worden door de liefde, die men ervoor heeft, en naarmate ze door deze liefde geordend worden.

230. Geloofd kan worden, dat de leer van het echte ware verkregen kan worden door de geestelijke zin van het Woord, die door de wetenschap van de overeenstemmingen gegeven wordt.

Maar de leer wordt door deze zin niet verkregen, maar alleen verlicht en bekrachtigd; want de mens kan, zoals eerder in nr.

208 werd gezegd, door enige overeenstemmingen die hem bekend zijn, het Woord vervalsen, door ze te verbinden en toe te passen ter bevestiging van datgene, wat aan zijn gemoed, vanuit een eenmaal aangenomen beginsel, kleeft.

Bovendien wordt de geestelijke zin aan niemand gegeven dan uit de Heer alleen, en hij wordt uit Hem bewaakt, zoals de engelenhemel wordt bewaakt, want de hemel is in die zin.

231. III. Het echte ware, dat tot de leer moet behoren, verschijnt in de zin van de letter van het Woord, alleen aan hen, die uit de Heer in verlichting zijn.

De verlichting is uit de Heer alleen, en is bij hen, die de waarheden liefhebben, omdat het waarheden zijn, en die tot nutten van het leven maken; bij anderen vindt geen verlichting in het Woord plaats.

Dat de verlichting uit de Heer alleen is, komt omdat het Woord uit Hem is en Hij derhalve daarin is.

Dat de verlichting voor diegenen is, die de waarheden liefhebben omdat dit waarheden zijn, en deze tot nutten van het leven maken, komt, omdat zij in de Heer zijn en de Heer in hen is; want de Heer is de waarheid zelf, zoals in het hoofdstuk over 'de Heer', werd aangetoond.

En men heeft de Heer dan lief, wanneer men naar Zijn Goddelijke waarheden leeft, dus wanneer nutten daaruit voortkomen, overeenkomstig deze woorden bij Johannes, 'In die dag zult gij bekennen, dat gij in Mij zijt en Ik in u ben; die Mijn geboden heeft en dezelve doet, die heeft Mij lief; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren; en Ik zal tot hem komen en woning bij hem maken', (Johannes 14:20,21,23).

Dezen zijn het, die in verlichting zijn, wanneer zij het Woord lezen en bij wie het Woord lichtend en doorschijnend is.

Dat het Woord bij hen lichtend en doorschijnend is, komt omdat in de afzonderlijkheden van het Woord een geestelijke en een hemelse zin is, en deze zinnen zijn in het licht van de hemel.

Daarom vloeit de Heer door die zinnen en het licht ervan in de natuurlijke zin van het Woord, en in het licht daarvan bij de mens.

Daaruit erkent de mens vanuit een innerlijke gewaarwording het ware, en daarna ziet hij het in zijn gedachten, en dit net zo vaak als hij in de aandoening van het ware ter wille van het ware is; want vanuit de aandoening komt de gewaarwording, vanuit de gewaarwording de gedachte, en zo vindt de erkenning plaats, en dit wordt geloof genoemd.

232. Het tegenovergestelde geschiedt bij hen, die uit de leer van een valse godsdienst het Woord lezen; maar nog meer bij hen, die deze leer uit het Woord bevestigen, en dan hun eigen glorie en de rijkdommen van de wereld beogen.

Bij hen zijn de waarheden van het Woord als in de schaduw van de nacht en de valsheden als in het licht van de dag.

Zij lezen de waarheden, maar zien ze niet; en als zij al de schaduw ervan zien, vervalsen zij die; dezen zijn het, waarvan de Heer zegt, 'dat zij ogen hebben en niet zien, en dat zij oren hebben en niet verstaan', (Mattheüs 13:14,15).

Vandaar wordt hun licht in de geestelijke dingen, die tot de Kerk behoren, louter natuurlijk, en het gezicht van hun gemoed als het gezicht van iemand die in bed, bij het ontwaken spoken ziet, en als dat van een slaapwandelaar die gelooft wakker te zijn, terwijl hij slaapt.

233. Het werd mij gegeven met velen na hun dood te spreken, die geloofd hadden dat zij als sterren in de hemel zouden lichten, omdat zij, zoals zij zeiden, het Woord heilig hadden gehouden, het vaak hadden doorgelezen en daaruit tal van dingen hadden verzameld, waarmee zij de dogma's van hun geloof hadden bevestigd en daardoor als geleerden waren gevierd, waarom zij geloofden, dat zij Michaëls en Rafaëls zouden worden.

Maar velen van hen werden daarnaar onderzocht, uit welke liefde zij het Woord bestudeerd hadden, en er werd bevonden, dat enigen het uit eigenliefde hadden gedaan, om als hoofden van de Kerk vereerd te worden, en anderen uit wereldliefde om rijkdommen te verwerven.

Toen men dezen ook daarnaar onderzocht, wat zij vanuit het Woord wisten, kwam het uit, dat zij niets van het echte ware daaruit wisten, maar alleen van dat soort, dat het vervalste ware wordt genoemd, dat in zichzelf verrot vals is, want in de hemel stinkt dit.

En er werd tot hen gezegd, dat zij dit zo hadden, omdat zij zichzelf en de wereld tot doeleinden hadden gehad, toen zij het Woord lazen, en niet het ware van het geloof en het goede van het leven; en dat wanneer men zichzelf en de wereld tot doeleinden heeft, het gemoed dan onder het lezen van het Woord vastkleeft aan zichzelf en aan de wereld, en men daarom voortdurend vanuit het eigene denkt; en het eigene van de mens is in dikke duisternis ten aanzien van alle dingen, die tot de hemel en tot de Kerk behoren; in deze staat kan de mens niet uit de Heer opgetrokken en in het licht van de hemel verheven worden, en daarom evenmin uit de Heer enige invloeiing door de hemel in zich opnemen.

Ik heb ook gezien hoe dezen in de hemel werden binnengelaten, en toen daar bevonden werden, dat zij zonder waarheden waren, uitgeworpen werden.

Toch bleef bij hen de trots bestaan dat zij verdienste hadden.

Anders verging het diegenen die het Woord bestudeerd hadden uit de aandoening het ware te weten omdat het het ware is, en omdat het de nutten van het leven dient, niet alleen hun eigen nutten maar ook die van de naaste.

Dezen heb ik opgeheven gezien in de hemel, en aldus in het licht waarin het Goddelijk Ware daar is, en toen tevens verhoogd in de wijsheid van de engelen en in de gelukzaligheid daarvan, waarin de engelen van de hemel zijn.

VI. Door de zin van de letter van het Woord is er verbinding met de Heer, en vergezelschapping met de engelen.

234. Dat er door het Woord verbinding is met de Heer, komt, omdat Hij het Woord is, dat wil zeggen, het Goddelijk Ware zelf en het Goddelijk Goede zelf daarin.

Dat er door de zin van de letter verbinding is, komt, omdat het Woord in die zin in zijn volheid, in zijn heiligheid en in zijn macht is, zoals boven in het betreffende artikel werd aangetoond.

Deze verbinding verschijnt niet aan de mens, maar zij is in de aandoening van het ware en in de gewaarwording daarvan.

Dat er door de letterlijke zin vergezelschapping is met de engelen van de hemel komt, omdat in die zin de geestelijke en de hemelse zin gelegen is; en in deze zinnen zijn de engelen: de engelen van het geestelijk rijk van de Heer in de geestelijke zin van het Woord, en de engelen van Zijn hemels rijk in de hemelse zin daarvan.

Deze beide zinnen ontwikkelen zich uit de natuurlijke zin van het Woord, wanneer de mens, die het Woord heilig houdt, dit leest.

De ontwikkeling is ogenblikkelijk, en daarom de vergezelschapping eveneens.

235. Dat de geestelijke engelen in de geestelijke zin van het Woord zijn, en de hemelse engelen in de hemelse zin daarvan, is mij door veel ondervinding te weten gegeven.

Het werd mij gegeven gewaar te worden dat wanneer ik het Woord in de zin van de letter ervan las, er gemeenschap met de hemelen plaats vond, nu eens met dit, dan weer met dat gezelschap daar.

En de dingen die ik naar de natuurlijke zin verstond, verstonden de geestelijke engelen naar de geestelijke zin en de hemelse engelen naar de hemelse zin, en ook dit op hetzelfde ogenblik.

Aangezien deze gemeenschap enige duizenden malen door mij werd waargenomen, is mij daarover geen enkele twijfel overgebleven.

Er zijn ook geesten, die beneden de hemelen zijn, en deze verbinding misbruiken; want zij zeggen enige verzen uit de zin van de letter van het Woord op, en bemerken en stellen terstond het gezelschap vast, waarmee de verbinding plaatsvindt; ook dit heb ik vaak gezien en gehoord.

Hierdoor werd mij door levende ondervinding te weten gegeven, dat het Woord naar de letterlijke zin het Goddelijk middel van de verbinding is met de Heer en van de vergezelschapping met de engelen van de hemel.

236. Maar het zal met voorbeelden worden verduidelijkt, op welke wijze de geestelijke engelen hun zin gewaarworden, en de hemelse engelen de hunne uit de natuurlijke zin, wanneer de mens het Woord leest.

Tot voorbeeld mogen vier geboden van de Decaloog dienen, zoals het 5de gebod: Gij zult niet doden.

De mens verstaat hieronder niet alleen doden maar ook haten en wraak koesteren tot aan doodslag toe.

De geestelijke engel verstaat onder doden als een duivel handelen en de ziel van de mens doden; de hemelse engel echter verstaat onder doden de Heer en het Woord haten.

6de Gebod: Gij zult niet echtbreken.

De mens verstaat onder echtbreken hoereren, ontucht bedrijven, wulpse dingen spreken en vuile dingen denken.

De geestelijke engel verstaat onder echtbreken de goedheden van het Woord schenden en de waarheden ervan vervalsen; de hemelse engel echter verstaat onder echtbreken het Goddelijke van de Heer loochenen en het Woord ontwijden.

7de Gebod: Gij zult niet stelen. De mens verstaat onder stelen, stelen en bedriegen, en onder een of ander voorwendsel de naaste zijn goederen afnemen.

De geestelijke engelen verstaan onder stelen anderen van de waarheden en goedheden van hun geloof beroven door valsheden en boosheden; de hemelse engel echter verstaat onder stelen zichzelf de dingen toeschrijven die van de Heer zijn, en voor zichzelf Zijn gerechtigheid en Zijn verdienste

opeisen.

8ste Gebod: Gij zult geen valse getuigenis geven.

De mens verstaat onder valse getuigenis geven liegen en iemand belasteren.

De geestelijke engel verstaat onder valse getuigenis geven, zeggen en overreden dat het valse waar en het boze goed is, en omgekeerd; de hemelse engel echter verstaat onder valse getuigenis geven de Heer en het Woord lasteren.

Hieruit kan men zien op welke wijze het geestelijke en het hemelse uit de natuurlijke zin van het Woord, waarin zij zijn, ontwikkeld en getrokken worden, en wat wonderbaarlijk is, de engelen halen het hunne daaruit zonder te weten, wat de mens denkt.

Toch maken de gedachten van de engelen en van de mensen één uit door overeenstemmingen, zoals einddoel, oorzaak en werking.

De einddoelen zijn ook daadwerkelijk in het hemelse rijk, de oorzaken in het geestelijk rijk, en de werkingen in het natuurlijk rijk; daarvandaan nu komt de vergezelschapping van de mensen met de engelen door het Woord.

237. Dat de geestelijke engel uit de zin van de letter van het Woord geestelijke dingen trekt en oproept, en de hemelse engel hemelse dingen, komt omdat deze dingen met hun natuur samenstemmen en daarmee homogeen zijn.

Dat dit zo is, kan door dergelijke dingen in de drie rijken van de natuur: het dieren-, het planten- en het delfstoffenrijk verduidelijkt worden.

In het dierenrijk: uit de spijs, wanneer die chijl is geworden, trekken en halen de vaten hun bloed tevoorschijn, de zenuwvezels hun sap, en de substanties, die de oorsprongen van de vezels zijn, haar geest.

In het plantenrijk: de boom staat met stam, takken, bladeren en vruchten op zijn wortel; en uit de grond trekt en roept hij door de wortel tevoorschijn, het grovere sap voor de stam, takken en bladeren, het zuiverder sap voor het vlees van de vruchten, en het zuiverste voor de zaden binnenin de vruchten.

In het delfstoffenrijk: in de schoot van de aarde zijn op sommige plaatsen mijnen doortrokken van goud, zilver, koper en ijzer; uit de uitwasemingen en uitvloeiingen uit de rotsen trekt het goud zijn element, het zilver het zijne, koper het zijne en het ijzer het zijne, en het waterachtige element draagt deze rondom.

238. Het Woord in de letter is zoals een schrijn, waarin in volgorde edelstenen liggen, zoals paarlen en diademen.

De gedachten van het gemoed van een mens die het Woord heilig houdt en die het ter wille van de nutten van het leven leest, zijn vergelijkenderwijs als iemand die zo'n schrijn in de hand houdt en die naar de hemel zendt; deze opent zich bij het opstijgen en de kostbaarheden daarin komen tot de engelen, die bij het zien en het nader beschouwen daarvan innig verrukt worden.

Deze verrukking van de engelen wordt aan de mens meegedeeld en bewerkt de vergezelschapping, alsmede de mededeling van gewaarwordingen.

Ter wille van deze vergezelschapping met de engelen en van de verbinding met de Heer tevens, werd het Heilig Avondmaal ingesteld, waarin het Brood in de hemel het Goddelijk Goede wordt, en de Wijn het Goddelijk Ware, beide uit de Heer.

Een dergelijke overeenstemming is vanuit de schepping, te dien einde dat de engelenhemel en de Kerk op aarde, en in het algemeen de geestelijke wereld met de natuurlijke wereld één uitmaakt, en de Heer Zichzelf met beide tegelijk verbindt.

239. Dat de vergezelschapping van de mens met de engelen plaatsvindt door de natuurlijke of letterlijke zin van het Woord, vindt ook hierin zijn oorzaak: dat er in ieder mens vanuit de schepping

drie levensgraden zijn: een hemelse, een geestelijke en een natuurlijke.

Maar de mens is in de natuurlijke, zolang hij in de wereld is, en dan voor zoveel in de geestelijke engelenhemel als hij in echte waarheden is, en voor zoveel in de hemelse engelenhemel, als hij in een leven overeenkomstig deze waarheden is.

Toch komt hij niet in het geestelijke en hemelse zelf dan na de dood, aangezien deze twee in zijn natuurlijke voorstellingen liggen opgesloten en verborgen.

Wanneer daarom het natuurlijke door de dood heengaat, blijven het geestelijke en hemelse, waar vanuit dan de voorstellingen van zijn gedachten zijn.

Hieruit kan blijken, dat in het Woord alleen geest en leven is, zoals de Heer zegt: ‘De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en leven’, (Johannes 6:63); ‘Het water, dat Ik u geven zal, zal worden tot een fontein, springend tot in het eeuwige leven’, (Johannes 4:14); ‘De mens leeft niet bij brood alleen, maar bij alle Woord, dat vanuit de mond van God gaat’, (Mattheüs 4:4); ‘Werkt om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des Mensen u zal geven’, (Johannes 6:27).

VII Het Woord is in alle hemelen, en daaruit is de wijsheid van de engelen.

240. Dat het Woord in de hemelen is, is tot nu toe niet bekend, en kon ook niet bekend gemaakt worden, zolang de Kerk niet wist dat engelen en geesten mensen zijn, naar aangezicht en lichaam geheel en al gelijk aan de mensen in onze wereld, en dat de dingen bij hen in alle opzichten gelijk zijn aan de dingen bij de mensen, met alleen dit verschil, dat zij geestelijk zijn, en dat alle dingen die bij hen zijn, uit geestelijke oorsprong zijn, en dat de mensen in de wereld natuurlijk zijn, en dat alle dingen bij hen uit de natuurlijke oorsprong zijn.

Zolang dit verborgen was, kon men niet weten, dat het Woord ook in de hemelen is, en dat het daar door de engelen wordt gelezen, en ook door de geesten die onder de hemelen zijn.

Maar opdat dit niet bij voortduur verborgen zou zijn, werd het mij gegeven, in vergezelschapping met engelen en geesten te zijn en met hen te spreken, en de dingen te zien die bij hen zijn, en daarna tal van dingen mee te delen, die ik gezien en gehoord heb.

Dit is verhaald in het werk ‘Hemel en Hel’, dat in Londen in 1758 is uitgegeven; daaruit kan men zien dat engelen en geesten mensen zijn, en dat bij hen alle dingen aanwezig zijn, die bij de mensen in de wereld zijn.

Dat engelen en geesten mensen zijn, zie men in dat werk, nrs. 73 tot 77 en nrs. 453 tot 456.

Dat er bij hen dergelijke dingen zijn als bij de mensen in de wereld, nrs. 170 tot 190; voorts ook, dat er bij hen een Goddelijke eredienst en predikingen in de tempels zijn, nrs. 221 tot 227; en dat zij geschriften alsmede boeken hebben, nrs. 258 tot 264; en dat zij de Heilige Schrift of het Woord hebben, nr. 259.

241. Wat het Woord in de hemel betreft, dit is in een geestelijke stijl geschreven, die geheel en al verschilt van de natuurlijke stijl.

De geestelijke stijl bestaat uit louter letters, waarvan elk een bepaalde zin bevat; en er zijn lijntjes, haakjes, puntjes boven en tussen en in de letters, die de zin verhogen.

De letters die bij de engelen van het geestelijk rijk zijn, lijken op de drukletters van onze wereld; en de letters bij de engelen van het hemelse rijk zijn soms gelijk aan de Arabische letters, bij sommigen aan de oud-Hebreeuwse letters, maar van boven en van onderen omgebogen, met tekens boven, tussen en binnen de letters, waarvan elk eveneens een volledige zin inhoudt.

Aangezien hun schrift van dien aard is, zijn de namen van personen en plaatsen in het Woord bij hen door tekens aangegeven, waaruit de wijzen verstaan, welk geestelijke en welk hemelse door elke naam wordt aangeduid.

Zo bijvoorbeeld door Mozes het door hem geschreven Woord van God, en in algemene zin het historische Woord; door Elias het profetische Woord; door Abraham, Izak en Jakob, de Heer ten

aanzien van het Goddelijk hemelse, het Goddelijk geestelijke en het Goddelijk natuurlijke; door Aharon het priesterschap, door David het koningschap, beide tot de Heer behorend; door de namen van de zonen van Jakob of de twaalf stammen van Israël de verschillende dingen van de hemel en van de Kerk; dergelijke dingen door de namen van de twaalf discipelen van de Heer; door Zion en Jeruzalem de Kerk ten aanzien van de leer uit het Woord; door het land Kanaän de Kerk zelf; door de plaatsen en steden daarin aan beide zijden van de Jordaan de verschillende dingen die tot de Kerk en haar leer behoren.

Zo is het ook gesteld met getallen; deze bestaan zelfs niet als woorden die in de hemel zijn, maar in de plaats ervan staan dingen die met de getallen overeenstemmen.

Hieruit kan blijken, dat het Woord in de hemel ten aanzien van de letterlijke zin gelijk is aan ons Woord, en tevens daarmee overeenstemt, en dus, dat zij één zijn.

Het wonderlijke hierbij is dit, dat het Woord in de hemelen zo geschreven is, dat de eenvoudigen dit eenvoudig verstaan en de wijzen wijs.

Want er zijn tal van haakjes en tekens boven de letters, die zoals gezegd werd, de zin verhogen.

De eenvoudigen schenken hieraan geen aandacht en zij kennen ze ook niet; maar de wijzen schenken er wel aandacht aan, eenieder overeenkomstig zijn wijsheid, tot aan de hoogste wijsheid toe.

Een exemplaar van het Woord, door uit de Heer geïnspireerde engelen geschreven, is bij elk groot gezelschap neergelegd in zijn heiligdom, opdat het Woord nergens wat enig punt betreft, veranderd zal worden.

Het Woord dat in onze wereld is, is aan het Woord van de hemel hieraan gelijk, op deze wijze, dat de eenvoudigen het eenvoudig, en de wijzen het wijs verstaan, maar dit vindt plaats op een andere wijze.

242. Dat de engelen al hun wijsheid door het Woord hebben, bekennen zij zelf; want voor zoveel zij in het verstand van het Woord zijn, zijn zij in het licht, en het licht van de hemel is de Goddelijke Wijsheid, die voor hun ogen het licht is.

In het heiligdom, waarin het exemplaar van het Woord rust, is een vlammend en blinkend licht, dat alle graden van het licht dat buiten het licht dat in de hemel is, overtreft.

De wijsheid van de hemelse engelen overtreft de wijsheid van de geestelijke engelen, bijna zoals de wijsheid van deze engelen de wijsheid van de mensen overtreft.

Dit is om deze reden: omdat de hemelse engelen in het goede van de liefde uit de Heer zijn, en de geestelijke engelen in de waarheden van de wijsheid uit de Heer; en waar het goede van de liefde is, daar zetelt tevens de wijsheid; maar waar de waarheden zijn, daar zetelt alleen zoveel wijsheid als er tevens van het goede van de liefde is.

Dit is de reden, waarom het Woord in het hemels rijk van de Heer anders geschreven is dan in Zijn geestelijk rijk.

Want in het Woord van het hemels rijk zijn de goedheden van de liefde uitgedrukt, en de tekens zijn aandoeningen van de liefde; maar in het Woord van het geestelijk rijk zijn de waarheden van de wijsheid uitgedrukt, en de tekens zijn innerlijke gewaarwordingen van het ware.

Hieruit kan men opmaken, welke wijsheid in het Woord, dat in de wereld is, verborgen ligt, want daarin ligt alle engelenwijsheid opgesloten, die onuitsprekelijk is; en daarin komt na de dood de mens, die uit de Heer door het Woord een engel wordt.

VIII. De Kerk is uit het Woord, en zij is bij de mens van dien aard als zijn verstand van het Woord is.

243. Dat de Kerk uit het Woord is, kan niet in twijfel worden getrokken, want eerder werd aangetoond dat het Woord het Goddelijk ware is, (nrs. 189 tot 192).

Dat vanuit het Woord de leer van de Kerk is, (nrs. 225 tot 233); en dat er door het Woord verbinding is met de Heer, (nrs. 234 tot 239).

Maar dat het verstand van het Woord de Kerk maakt, kan in twijfel worden getrokken, want er zijn mensen die geloven, dat zij uit de Kerk zijn, aangezien zij het Woord hebben, dit lezen of van de predikant horen, en iets uit de zin van zijn letter weten.

Maar hoe een en ander in het Woord verstaan moet worden, weten zij niet, en sommigen hechten daaraan niet veel waarde.

Daarom zal hier worden bevestigd, dat niet het Woord de Kerk maakt, maar het verstand daarvan; en dat de Kerk van dien aard is als het verstand van het Woord bij hen die in de Kerk zijn.

244. Dat de Kerk overeenkomstig het verstand van het Woord is, komt omdat de Kerk is overeenkomstig de waarheden van het geloof en de goedheden van de naastenliefde, en deze twee de universele dingen zijn, die niet alleen door de gehele letterlijke zin van het Woord heen verspreid zijn, maar ook daar binnen verborgen liggen als kostbaarheden in schatkamers.

Voor elk mens verschijnen de dingen, die in de letterlijke zin zijn, omdat zij rechtstreeks in de ogen vloeien; maar de dingen in de geestelijke zin zijn verborgen, en verschijnen alleen aan hen die de waarheden liefhebben, omdat het waarheden zijn, en de goedheden doen omdat het goedheden zijn.

Voor hen openbaart zich de schat die de letterlijke zin bedekt en bewaakt; en deze dingen zijn het, die wezenlijk de Kerk maken.

245. Dat de Kerk overeenkomstig haar leer is, en dat de leer uit het Woord is, is bekend.

Toch is het niet de leer die de Kerk grondvest, maar de ongeschondenheid en de zuiverheid van de leer, bijgevolg het verstand of begrip van het Woord.

De speciale Kerk echter, die bij ieder mens afzonderlijk is, grondvest en maakt niet de leer, maar het geloof en het leven overeenkomstig de leer.

Evenzo grondvest en maakt niet het Woord de Kerk in het bijzonder bij de mens, maar het geloof overeenkomstig de waarheden en het leven overeenkomstig de goedheden, die hij daaruit put en op zichzelf toepast.

Het Woord is zoals een mijn, waarin in de diepte goud en zilver in alle overvloed ligt, en zoals een mijn, waarin al innerlijker en innerlijker steeds kostbaarder stenen verborgen liggen.

Deze mijnen worden geopend al naar het verstand van het Woord.

Zonder het verstand van het Woord, zoals het in zichzelf, in zijn schoot en in zijn diepte is, zou het Woord evenmin een Kerk bij de mens maken, als deze mijnen in de Aziatische wereld een Europeaan rijk zouden maken.

Anders zou het zijn voor die Europeaan, als hij onder de bezitters en werkers van die mijnen zou zijn.

Het Woord bij hen die de waarheden van het geloof en de goedheden van het leven daaruit navorsen, is zoals de schatten bij de koning van Perzië of bij de keizers van de Mogol en van China.

De mensen van de Kerk zijn zoals zij, die over deze schatten zijn aangesteld en aan wie het vergund is, daarvan voor hun gebruik zoveel te nemen als hun belijft.

Maar zij, die het Woord alleen maar bezitten en het lezen, en evenwel niet de echte waarheden voor het geloof en de echte goedheden voor het leven zoeken, zijn zoals degenen die uit berichten weten, dat daar zulke grote schatten zijn, maar daarvan zelfs geen penning krijgen.

Zij, die het Woord bezitten en daaruit niet enig verstand van het echte ware en niet enige wil tot het echte goede putten, zijn zoals degenen, die zich voor rijk houden door de rijkdommen, die hun door anderen te leen zijn gegeven, of voor de bezitters van de van anderen geleende landerijen, huizen en koopwaren; dat dit ijdele inbeelding is, ziet eenieder.

Zij zijn ook gelijk aan hen die prachtig gekleed gaan en in vergulde koetsen rijden met lakeien achterop en opzij en met voorlopers, terwijl toch niets van dat al hun eigendom is.

246. Van dien aard was de Joodse natie, daarom werd zij, omdat zij het Woord bezat, door de Heer met een rijke man vergeleken, die in purper en fijn linnen en elke dag luisterrijk leefde, en toch uit het Woord zelfs niet zoveel van het ware en het goede had geput om zich over de arme Lazarus te ontfermen, die vol zweren voor zijn deur lag.

Niet alleen eigende zich deze natie hoegenaamd geen waarheden uit het Woord toe, maar zij haalde er valsheden uit in zo'n overvloed, dat tenslotte niet enig ware zich aan hen vertoonde; want de waarheden worden door de valsheden niet slechts bedekt, maar ook uitgewist en weggeworpen. Vandaar kwam het, dat zij ook de Messias niet erkenden, hoewel alle profeten Zijn Komst hadden aangekondigd.

247. Op vele plaatsen wordt bij de profeten de Kerk bij de Israëlitische en Joodse natie beschreven, namelijk dat zij geheel en al vernietigd en tot niets geworden is, daardoor, omdat zij de zin of het verstand van het Woord hadden vervalst; want niets anders vernietigt de Kerk.

Het verstand van het Woord, zowel het ware als het valse, wordt bij de profeten beschreven door Efraïm, vooral bij Hosea; want door Efraïm wordt in het Woord het verstand in de Kerk aangeduid.

Aangezien het verstand van het Woord de Kerk maakt, wordt Efraïm genoemd 'kostelijke zoon en kind der verrukkingen', (Jeremia 31:20); 'Eerstverwekte', (Jeremia 31:9); 'Sterkte van het hoofd van Jehovah', (Psalm 60:9); 'Machtige', (Zacharia 10:7); 'met de boog gevulde', (Zacharia 9:13); en de zonen van Efraïm worden genoemd 'gewapenden en boogschutters', (Psalm 78:9).

Want door de boog wordt de tegen de valsheden strijdende leer uit het Woord aangeduid.

Daarom ook, 'werd Efraïm overgebracht tot de rechterhand van Israël, en gezegend, en voorts in de plaats van Ruben aangenomen', (Genesis 48:5,14 e.v.).

Daarom, 'werd Efraïm met zijn broeder Menasse door Mozes in de zegen van de zonen van Israël onder de naam van hun vader Jozef boven allen verhoogd', (Deuteronomium 33:13 tot 17).

Van welke aard de Kerk echter is, wanneer het verstand van het Woord te gronde is gegaan, wordt eveneens bij de profeten door Efraïm beschreven, vooral bij Hosea, zoals in de volgende plaatsen: 'Israël en Efraïm zullen vallen.

Efraïm zal tot verlating worden; Efraïm is verdrukt en geschokt door het gericht', (Hosea 5:5,9,11,12,13,14); 'Wat zal Ik u doen, o Efraïm, dewijl uw heiligheid als een wolk des dageraads, en als de dauw die des morgens valt, heengaat', (Hosea 6:4); 'Zij zullen niet wonen in het land van Jehovah; Efraïm zal in Egypte wederkeren, en in Assyrië het onreine eten', (Hosea 9:3).

Het land van Jehovah is de Kerk; Egypte is het wetenschappelijke van de natuurlijke mens; Assyrië is de redenering daaruit; vanuit deze twee tezamen wordt het Woord ten aanzien van het innerlijke verstand ervan vervalst.

Daarom wordt gezegd, dat Efraïm in Egypte zal wederkeren en in Assyrië het onreine zal eten.

'Efraïm weidt zich met wind, en hij achtervolgt de oostenwind; elke dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting; hij maakt met Assyrië een verbond, en olie wordt naar Egypte gevoerd', (Hosea 12:2).

Zich met wind weiden, de oostenwind achtervolgen, en leugen en verwoesting vermenigvuldigen, wil zeggen: de waarheden vervalsen, en dus zo de Kerk vernietigen.

Iets dergelijks wordt ook aangeduid door de hoererij van Efraïm; want hoererij betekent de vervalsingen van het verstand van het Woord, dat wil zeggen, van het echte ware daarvan, zoals in de volgende plaatsen, 'Ik ken Efraïm, dat hij geheel en al gehoereerd heeft, en Israël is bevlekt', (Hosea 5:3); 'In het huis Israëls zag Ik een afschuwelijke zaak; aldaar bedreef Efraïm hoererij, en Israël is bevlekt', (Hosea 6:10).

Israël is de Kerk zelf en Efraïm is het verstand van het Woord, waaruit en waarnaar de Kerk is.

Daarom wordt gezegd, dat Efraïm hoererij bedreef en Israël bevlekt is.

Aangezien de Kerk bij de Israëlitische en de Joodse natie door vervalsingen van het Woord volledig

vernietigd werd, wordt er van Efraïm gezegd: 'Ik zal u geven, Efraïm, Ik zal u overleveren, Israël, gelijk Adamah, en Ik zal u stellen als Zebim', (Hosea 11:8).

Aangezien nu bij de profeet Hosea van het eerste hoofdstuk tot het laatste gehandeld wordt over de vervalsing van het echte verstand van het Woord, en over de vernietiging van de Kerk daardoor, en aangezien door hoererij de vervalsing van het ware daarin wordt aangeduid, werd het deze profeet, opdat hij deze staat van de Kerk zou uitbeelden, bevolen, zich een hoer tot echtgenote te nemen, en zonen uit haar te verwekken', (Hosea 1), en andermaal, 'een overspelige vrouw te nemen', (Hosea 3).

Deze dingen werden aangehaald, opdat men uit het Woord zal weten en vaststellen, dat de Kerk van dien aard is als het verstand van het Woord in haar is, uitnemend en kostbaar, indien het het verstand is vanuit echte waarheden vanuit het Woord, maar vernietigd, ja zelfs vuil, als het vanuit het vervalste is.

IX Er is in de afzonderlijkheden van het Woord een huwelijk van de Heer en de Kerk, en vandaar een huwelijk van het goede en het ware.

248. Dat in de afzonderlijkheden van het Woord een huwelijk is van de Heer en de Kerk, en vandaar een huwelijk van het goede en het ware, heeft men tot nu toe niet gezien, en men kon het ook niet zien, aangezien de geestelijke zin van het Woord niet eerder onthuld was, en dit huwelijk alleen door die zin kan worden gezien.

Want er zijn twee zinnen in het Woord, verborgen in de letterlijke zin, die de geestelijke en de hemelse worden genoemd.

In de geestelijke zin in het Woord hebben de dingen die daartoe behoren, hoofdzakelijk betrekking op de Kerk en in de hemelse zin hoofdzakelijk op de Heer.

Voorts hebben in de geestelijke zin de dingen die daartoe behoren, betrekking op het Goddelijk Ware en in de hemelse zin betrekking op het Goddelijk Goede.

Daarvandaan is er in het Woord zo'n huwelijk.

Maar dit vertoont zich alleen aan hem, die uit de geestelijke en hemelse zin van het Woord de betekenissen van de woorden en van de namen weet, want sommige woorden en namen hebben op het goede, en sommige hebben op het ware betrekking, en sommige sluiten beide in.

Daarom kan men zonder deze erkentenis dit huwelijk in de afzonderlijkheden van het Woord niet zien.

Dit is de reden waarom deze verborgenheid niet eerder onthuld werd.

Aangezien er een dergelijk huwelijk is in de afzonderlijkheden van het Woord, zijn er vaak in het Woord twee uitdrukkingen, die herhalingen van hetzelfde ding schijnen, terwijl het toch geen herhalingen zijn, maar de ene betrekking heeft op het goede, en de andere op het ware, en beide tezamen genomen maken daarvan de verbinding uit, en dus één ding.

Vandaar komt ook de Goddelijke heiligheid van het Woord, want in elk Goddelijk werk is het Goede met het Ware, en het Ware met het Goede verbonden.

249. Er wordt gezegd, dat er in de afzonderlijkheden van het Woord een huwelijk is van de Heer en de Kerk, en vandaar een huwelijk van het goede en het ware, want waar een huwelijk is van de Heer en de Kerk, daar is ook een huwelijk van het goede en het ware, want dit huwelijk is daaruit.

Want wanneer de Kerk, of de mens van de Kerk in de waarheden is, dan vloeit de Heer in zijn waarheden met het goede en maakt ze levend; of, wat hetzelfde is, wanneer de mens van de Kerk in het verstand van het ware is, vloeit de Heer door het goede van de naastenliefde in zijn verstand en giet zo dus leven in hem.

Er zijn bij elk mens twee vermogens van het leven, die wil en verstand worden genoemd.

Het verstand is het ontvangende vat van het ware, en dus van de wijsheid; en de wil is het

ontvangende vat van het goede, en vandaar van de naastenliefde.

Deze twee vermogens moeten één handelen, opdat de mens een mens van de Kerk zal zijn; en zij handelen één wanneer de mens het verstand vormt uit echte waarheden, en dit vindt plaats in schijn als door hemzelf; en wanneer zijn wil vervuld wordt met het goede van de liefde, hetgeen uit de Heer geschiedt.

Daaruit heeft de mens het leven van het ware en het leven van het goede; het leven van het ware in het verstand en het leven van het goede in de wil.

En wanneer deze verenigd zijn, vormen zij niet twee, maar één leven.

Dit is het huwelijk van de Heer en de Kerk, voorts het huwelijk van het goede en het ware bij de mens.

250. Dat er in het Woord twee uitdrukkingen zijn, die als herhalingen van een en hetzelfde dingen schijnen, kan elke lezer, die er aandacht aan schenkt zien; zo bijvoorbeeld: broeder en metgezel, arm en behoeftig, woestheid en verlatenheid, ledigheid en leegte, vijand en wederpartij, zonde en ongerechtigheid, toorn en grimmigheid, natie en volk, vreugde en blijdschap, rouw en tranen, gerechtigheid en gericht, enzovoort.

Deze uitdrukkingen schijnen synoniemen, terwijl ze het toch niet zijn, want broeder, arm, woestheid, vijand, zonde, toorn, natie, vreugde, rouw en gerechtigheid hebben betrekking op het goede, en in tegenovergestelde zin op het boze; terwijl metgezel, behoeftig, verlatenheid, leegte, wederpartij, ongerechtigheid, grimmigheid, volk, blijdschap, tranen en gericht betrekking hebben op het ware, en in tegenovergestelde zin op het valse.

Toch schijnt het de lezer, die deze verborgenheid niet weet, toe, alsof arm en behoeftig, woestheid en verlatenheid, ledigheid en leegte, enzovoort een en hetzelfde zijn, toch zijn zij niet één, maar worden door de verbinding één.

In het Woord worden ook tal van andere dingen verbonden, zoals: vuur en vlam, goud en zilver, koper en ijzer, hout en steen, brood en wijn, purper en fijn linnen, enzovoort., aangezien vuur, goud, koper, hout, brood en purper betrekking hebben op het goede, terwijl vlam, zilver, ijzer, steen, water, wijn, en fijn linnen betrekking hebben op het ware.

Evenzo is het daarmee gesteld, dat er gezegd wordt, dat men God lief moet hebben uit geheel het hart en uit geheel de ziel; voorts dat God in de mens zal scheppen een nieuw hart en een nieuwe geest; want hart heeft betrekking op het goede van de liefde, en ziel en geest op de waarheden van het geloof.

Er bestaan ook woorden, die, omdat die op beide betrekking hebben, zowel op het goede als op het ware, op zichzelf staand, zonder toevoeging van andere worden gebruikt.

Maar deze en tal van andere dingen vertonen zich alleen voor de engelen en voor hen, die, terwijl zij in de natuurlijke zin zijn, tevens ook in de geestelijke zin zijn.

251. Het zou te ver voeren om uit het Woord aan te tonen, dat daarin dergelijke dubbele uitdrukkingen voorkomen, want het zou vele bladzijden vullen.

Maar om de twijfel hieromtrent weg te nemen, wil ik plaatsen aanhalen, waar natie en volk, en waar vreugde en blijdschap tezamen worden genoemd.

De plaatsen waar natie en volk worden vermeld zijn de volgende: ‘Wee de zondige natie, het volk zwaar van ongerechtigheid’, (Jesaja 1:4); ‘De volken, die in duisternis wandelen, zij hebben een groot licht gezien, gij hebt de natie vermenigvuldigd’, (Jesaja 9:1,2); ‘Aschur, de roede van Mijn toorn, Ik zal hem zenden tegen een huichelachtige natie, tegen het volk van Mijn verbolgenheid zal Ik hen bevel geven’, (Jesaja 10:5,6); ‘Het zal ten zelve dage geschieden, dat de natiën zullen zoeken de wortel van Isschaj, die staat tot een banier der volken’, (Jesaja 11:10); ‘Jehovah die de volken slaat met ongeneeslijke plagen, die met toorn over de natiën heerst’, (Jesaja 14:6); ‘Te dien dage zal Jehovah Zebaoth als gave gebracht worden een volk, afgemeten en vertreden, (Jesaja 18:7);

‘Een sterk volk zal U eren, de stad van de machtige natiën zal U vrezen’, (Jesaja 25:3); ‘Jehovah zal verslinden het bewindsel over alle volken, het deksel over alle natiën’, (Jesaja 25:7); Nadert, gij natiën, en gij volken, luistert toe’, (Jesaja 34:1); ‘Ik heb u geroepen tot een verbond van het volk, tot een licht van de natiën’, (Jesaja 42:6) ‘Dat alle natiën samenvergaderd worden en de volken tezamen komen’, (Jesaja 43:9); ‘Ziet, Ik zal Mijn hand opheffen tot de natiën, en tot de volken Mijn banier’, (Jesaja 49:22); ‘Tot een getuige heb Ik Hem gegeven de volken, een Vorst en Wetgever van de natiën’, (Jesaja 55:4,5); ‘Ziet, er komt een volk uit het land van het noorden, en een grote natie uit de zijden van het land’, (Jeremia 6:22,23); Ik zal U niet meer doen horen de lastering van de natiën en Gij zult niet meer dragen de smaad van de volken’, (Ezechiël 36:15); ‘Alle volken en natiën zullen Hem eren’, (Daniël 7:14); ‘Opdat de natiën over hen niet een spreekwoord maken, en zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?’, (Joël 2:17); ‘De overblijfselen van Mijn volk zullen ze beroven en de overigen van Mijn natie zullen hen beërven’, (Zefanja 2:9); ‘Vele volken zullen komen, en talrijke natiën, om Jehovah te Jeruzalem te zoeken’, (Zacharia 8:22); ‘Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken, een schijnsel tot openbaring van de natiën’, (Lucas 2:30,31,32); ‘Gij hebt ons met Uw bloed verlost uit alle volk en natie’, (Openbaring 5:9); Gij moet wederom profeteren over volken en natiën’, (Openbaring 10:11); Gij zult Mij stellen tot een hoofd van de natiën; een volk dat Ik niet kende, zal Mij dienen’, (Psalm 18:44); ‘Jehovah maakt teniet de raad der natiën, Gij keert om de gedachten der volken’, (Psalm 33:10); Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de natiën, tot een hoofdschudding onder de volken’, (Psalm 44:15); ‘Jehovah zal de volken onder ons onderwerpen, en de natiën onder onze voeten; God regeert over de natiën, de vrijwilligers van de volken zijn vergaderd’, (Psalm 47:4,9,10); ‘De volken zullen U belijden, en de natiën zullen juichen, omdat Gij de volken zult richten in rechtmatigheid, en de natiën in het land zult leiden’, (Psalm 67:3,4,5); ‘Gedenk Mijner, o Jehovah, in het welbehagen van Uw volk, opdat ik mij verblijde in de vreugde van Uw natiën’, (Psalm 106:4,5) en elders. Dat er van natiën en tevens van volken wordt gesproken, komt omdat onder de natiën diegenen worden verstaan, die in het goede zijn, en in tegenovergestelde zin diegenen die in het boze zijn; en onder volken diegenen die in waarheden, en in tegenovergestelde zin diegenen die in valsheden zijn. Daarom worden zij, die uit het geestelijk rijk van de Heer zijn, volken genoemd; en zij, die uit het hemels rijk van de Heer zijn, natiën genoemd; want in het geestelijk rijk zijn allen in waarheden en daaruit in inzicht, maar in het hemels rijk zijn allen in goedheden en daaruit in wijsheid.

252. Desgelijks is het met vele andere uitdrukkingen gesteld, zoals dat waar vreugde gezegd wordt, ook blijdschap wordt gezegd, zoals in de volgende plaatsen: ‘Ziet, vreugde en blijdschap, de os te doden’, (Jesaja 22:13); ‘Vreugde en blijdschap zullen zij verkrijgen, droefenis en zuchting zullen wegvlieden’, (Jesaja 35:10; 51:11); ‘Blijdschap en vreugde zijn afgesneden uit het huis van onze God’, (Joël 1:16); ‘De stem van de vreugde en de stem van de blijdschap zal afgenomen worden’, (Jeremia 7:34; 25:10); ‘Het vasten der tiende zal de huize van Jehudah tot vreugde en tot blijdschap zijn’, (Zacharia 8:19); ‘Verblijdt u in Jeruzalem, verheugt u in haar’, (Jesaja 66:10); ‘Verheug u en verblijd u, gij dochter van Edom’, (Klaagliederen 4:21); ‘De hemelen zullen zich verblijden, en het land zal zich verheugen’, (Psalm 68:4); ‘Doe mij vreugde en blijdschap horen’, (Psalm 51:10); ‘Vreugde en blijdschap zal in Zion gevonden worden, belijdenis, en een stem van gezang’, (Jesaja 51:3); ‘Er zal blijdschap zijn, en velen zullen zich over Zijn geboorte verheugen’, (Lucas 1:14); ‘Ik zal doen ophouden de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid’, (Jeremia 7:34; 16:9; 25:10); ‘In deze plaats zal nog gehoord worden de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap, en de stem van de bruidegom en de stem van de bruid’, (Jeremia 33:10,11) en elders.

Dat beide uitdrukkingen, zowel vreugde als blijdschap gebezigd worden, komt omdat vreugde betrekking heeft op het goede, en blijdschap op het ware; of vreugde op de liefde en blijdschap op de wijsheid.

Want de vreugde behoort tot het hart, en de blijdschap tot de geest; of de vreugde tot de wil en de blijdschap tot het verstand.

Dat het huwelijk van de Heer en de Kerk ook hierin is, blijkt duidelijk hieruit, dat er gezegd wordt: ‘Stem van de vreugde en stem van de blijdschap, stem van de bruidegom en stem van de bruid’, (Jeremia 7:34; 16:9; 25:10; 33:10,11), en de Heer is de Bruidegom, en de Kerk is de Bruid.

Dat de Heer de Bruidegom is, zie men in Mattheüs: ‘Jezus zei tot hen: Kunnen soms bruiloftsgasten treuren, zolang de bruidegom bij hen is? Er zullen echter dagen komen, dat de bruidegom van hen weggenomen is, en dan zullen zij vasten’, (Mattheüs 9:15), en in Marcus: ‘En Jezus zei tot hen: Kunnen bruiloftsgasten dan vasten, terwijl de bruidegom bij hen is? Zolang zij de bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten.

Er zullen echter dagen komen, dat de bruidegom van hen weggenomen is en dan zullen zij vasten, te dien dage’, (Marcus 2:19,20), en dezelfde woorden in (Lucas 5:35).

Dat de Kerk de Bruid is, in Openbaring: ‘En ik zag de heilige stad, een nieuw Jeruzalem, neerdalend uit de hemel, van God, getooid als een bruid, die voor haar man versierd is’; ‘... ‘en hij sprak met mij, zeggende: Kom hier, ik zal u tonen de bruid, de vrouw van het Lam’; ‘En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft kome, en wie wil, neme het water des levens om niet’, (Openbaring 21:2,9; 22:17).

Daarom zegt Johannes de Doper over Jezus: Die de Bruid heeft, is de Bruidegom’, (Johannes 3:29).

253. Vanwege het huwelijk van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware in de afzonderlijkheden van het Woord, wordt op zeer vele plaatsen gezegd, Jehovah God, voorts Jehovah en Heilige Israëls, alsof zij twee waren, terwijl zij toch één zijn.

Want onder Jehovah wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde, en onder God en onder Heilige Israëls wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware van de Goddelijke Wijsheid.

Dat Jehovah en God, en Jehovah en Heilige Israëls op zeer vele plaatsen in het Woord genoemd worden, en evenwel Één verstaan wordt, zie men in ‘de Leer over de Heer de Verlosser’.

X Uit de zin van de letter van het Woord kunnen ketterijen gehaald worden, maar het is schadelijk deze te bevestigen.

254. Hierboven werd aangetoond, dat het Woord niet verstaan kan worden zonder de leer, en dat de leer is gelijk een lamp, opdat men de echte waarheden kan zien, en dit vanwege hiervan, dat het Woord in louter overeenstemmingen is geschreven.

Vandaar komt het, dat daarin tal van dingen schijnbaarheden van het ware zijn, en niet naakte waarheden, en dat tal van dingen geschreven zijn naar het bevattingsvermogen van de louter natuurlijke mens, maar toch zo, dat de eenvoudigen het eenvoudig, en de inzichtsvollen het met inzicht, en de wijzen het wijs kunnen verstaan.

Aangezien nu het Woord van dien aard is, kunnen de schijnbaarheden van het ware, die beklede waarheden zijn, voor naakte waarheden genomen worden, die, wanneer ze bevestigd worden, begoochelingen worden, die in zichzelf valsheden zijn.

Hieruit, dat schijnbaarheden van het ware voor echte waarheden genomen werden en bevestigd, zijn alle ketterijen ontstaan, die in de christelijke wereld waren en nog zijn.

De ketterijen zelf verdoemen de mensen niet, maar de bevestigingen van de valsheden, die in de ketterijen gelegen zijn, uit het Woord, en door redeneringen uit de natuurlijke mens, en het boze leven zijn het, die verdoemen.

Want eenieder wordt geboren in de godsdienst van zijn vaderland of van zijn ouders; van kindsbeen af wordt hij daarin ingewijd, en daarna houdt hij deze vast, en kan zich niet zelf uit de valsheden ervan uitleiden, zowel vanwege zijn omgang in de wereld, als vanwege het onvermogen van zijn

verstand in het doorzien van de waarheden van deze afstamming.

Maar boos leven en valsheden bevestigen tot de vernietiging van het echte ware toe, dat is het, wat verdoemt.

Want wie in zijn godsdienst blijft, en in God gelooft, en binnen de christenheid in de Heer gelooft en het Woord heilig houdt, en overeenkomstig de voorschriften van de Decaloog uit godsdienst leeft, zweert niet bij valsheden.

Wanneer hij dan ook de waarheden hoort en die op zijn wijze gewaarwordt, kan hij ze omhelzen en op deze wijze uit de valsheden uitgeleid worden; niet echter diegene, die de valsheden van zijn godsdienst bevestigd heeft, want het bevestigde valse blijft en kan niet uitgeroeid worden.

Want het valse is na de bevestiging alsof iemand daarop gezworen had, vooral wanneer het samenhangt met de eigenliefde of met de hoogmoed van het eigen inzicht.

255. Ik heb met enigen in de geestelijke wereld gesproken, die verscheidene eeuwen geleden geleefd, en zich in valsheden van hun godsdienst bevestigd hadden.

Ik stelde vast dat zij nog standvastig in diezelfde valsheden gebleven waren.

Ik heb daar ook met enigen gesproken die in dezelfde godsdienst waren geweest en als eerdergenoemden hadden gedacht, maar de valsheden daarvan niet bij zichzelf bevestigd hadden; en ik stelde vast, dat zij, na door de engelen onderricht te zijn, die valsheden hadden weggegooid en de waarheden aangenomen, en dat dezen behouden werden, maar die anderen niet.

Elk mens wordt na de dood door de engelen onderricht, en diegenen worden aangenomen, die de waarheden zien, en uit de waarheden de valsheden.

Maar alleen diegenen zien de waarheden, die zich niet in valsheden bevestigd hebben; zij die zich echter zich wel daarin bevestigd hebben, willen de waarheden niet zien, en als zij ze zien, keren zij zich achterwaarts, en òf zij lachen er dan om, òf zij vervalsen ze.

De echte oorzaak daarvan is deze, dat de bevestiging in de wil treedt en de wil de mens zelf is, en het verstand naar zijn zin zet, terwijl de naakte kennis alleen maar in het verstand treedt, en dit geen enkele macht over de wil heeft, dus in de mens niet anders is dan als iemand die in de voorhof of aan de deur staat en nog niet in het huis is toegelaten.

256. Maar laat dit door een voorbeeld verduidelijkt worden: in het Woord wordt op vele plaatsen aan God: toorn, grimmigheid en wraak toegeschreven, en dat Hij: straft, in de hel werpt, verzoekt en tal van dergelijke dingen meer.

Wie dit eenvoudig en als een klein kind gelooft, en die als gevolg daarvan God vreest, en zich daarvoor wacht, tegen Hem te zondigen, wordt niet verdoemd vanwege dit eenvoudige geloof.

Maar hij die deze dingen bij zichzelf bevestigt, dermate, dat hij gelooft, dat toorn, grimmigheid, wraak, en dus dergelijke dingen die tot het boze behoren, bij God zijn, en dat Hij uit toorn, grimmigheid en wraak de mens straft en in de hel werpt, diegene wordt verdoemd, aangezien hij het echte ware vernietigde, welk ware daarin bestaat, dat God de Liefde zelf is, de barmhartigheid zelf en het Goede zelf; en wie deze dingen is, kan niet toornig zijn, vergrimmen en wreken.

Dat deze dingen in het Woord aan God worden toegeschreven, komt omdat het zo schijnt; dergelijke dingen zijn schijnbaarheden van het ware.

257. Dat tal van dingen in de letterlijke zin van het Woord schijnbaarheden van het ware zijn, waarin echte waarheden verborgen liggen, en dat het niet schadelijk is, overeenkomstig schijnbaarheden van het ware eenvoudig te denken en eveneens te spreken, maar dat het wel schadelijk is, deze te bevestigen, aangezien door de bevestiging het Goddelijk Ware, dat binnenin verborgen ligt, vernietigd wordt, kan ook door een voorbeeld in de natuur worden toegelicht.

Dit zal aangevoerd worden, aangezien het natuurlijke helderder verduidelijkt en leert dan het geestelijke.

Voor de ogen schijnt het alsof de zon elke dag en ook eens per jaar rondom de aarde wordt gedragen; vandaar zegt men, dat de zon opgaat en ondergaat, dat zij morgen, middag, avond en nacht maakt, alsmede de tijden van lente, zomer, herfst en winter, en op deze wijze de dagen en de jaren, terwijl toch de zon onbeweeglijk stilstaat, want zij is een vurige oceaan, en de aarde draait dagelijks rond en wordt jaarlijks rondgedragen.

De mens die uit eenvoud en onwetendheid denkt, dat de zon wordt rondgedragen, vernietigt de natuurlijke waarheid niet, welke daarin bestaat, dat de aarde rondom haar as draait en jaarlijks langs de zonnegeweg wordt gedragen.

Maar degene die de schijnbare beweging van de zon bevestigt door redeneringen uit de natuurlijke mens, en meer nog hij, die dit bevestigt door het Woord, omdat daarin gezegd wordt dat de zon opgaat en ondergaat, verzwakt de waarheid en vernietigt haar; en daarna kan hij haar nauwelijks zien, ook al zou het hem voor de ogen getoond worden, dat de gehele sterrenhemel desgelijks dagelijks en jaarlijks in schijn wordt rondgedragen, en toch wordt zelfs niet één enkele ster uit haar vaste plaats ten opzichte van een andere verwijderd.

Dat de zon beweegt is een schijnbare waarheid, maar dat zij niet beweegt is een echte waarheid; niettemin spreekt ieder volgens de schijnbare waarheid, door te zeggen dat de zon opgaat en ondergaat; en dit is geoorloofd, omdat men niet anders kan; maar dienovereenkomstig denken vanuit bevestiging verstompt en verduistert het redelijk verstand.

258. Dat het schadelijk is, de schijnbaarheden van het ware te bevestigen, die in het Woord zijn, aangezien daardoor begoocheling ontstaat, en zo dus het Goddelijk Ware, dat van binnen verborgen ligt, vernietigd wordt.

Daarvan is de eigenlijke oorzaak deze; dat alle en elk van de dingen van de letterlijke zin van het Woord gemeenschap hebben met de hemel.

Want, zoals eerder is aangetoond, is in alle en elk van de dingen van de letterlijke zin een geestelijke zin, en deze wordt geopend, wanneer die overgaat van de mens naar de hemel.

En alle dingen van de geestelijke zin zijn echte waarheden.

Wanneer daarom de mens in valsheden is, en de zin van de letter daarop toepast, dan zijn daar valsheden in, en wanneer valsheden binnentreden, worden de waarheden verstrooid, hetgeen op de weg van de mens naar de hemel geschiedt.

Het gaat daarmee vergelijkenderwijs, alsof een met gal gevulde glanzende ballon naar een ander werd geworpen en voordat die hen bereikt in de lucht, barst en de gal in het rond wordt gespat, waarop de ander, wanneer hij de met gal verontreinigde lucht ruikt, zich afwendt en ook de mond sluit, opdat het zijn tong niet zal aanraken.

Het is ook te vergelijken met een leren zak met hoepels van cederhout omringd, waarin azijn vol wormen is, en de zak breekt onderweg en de stank ervan wordt door de ander geroken, die dan terstond uit walging deze stank, opdat die niet in zijn neus dringt, met een waaier verstrooit.

Het is ook gelijk een amandel in de dop, waar binnenin in plaats van de amandel een pas uitgebroed addertje is, en wanneer de dop wordt opengebroken, schijnt het addertje door de wind in de ogen van iemand anders gedreven te worden; en dat deze zich dan afwendt, opdat dit niet plaatsvindt, spreekt vanzelf.

Zo is het ook gesteld met het lezen van het Woord door de mens die in valsheden is, en aan zijn valsheden iets van de letterlijke zin van het Woord aanpast, namelijk dat het dan onderweg naar de hemel wordt teruggeworpen, opdat zoiets niet invloed heeft en de engelen bestookt.

Want wanneer het valse het ware aanraakt, dan is het alsof de punt van een naald het vezeltje van een zenuw of de pupil van het oog aanraakt; dat het zenuwvezeltje zich terstond in een spiraal oprolt en zich in zichzelf terugtrekt, is bekend; evenzo, dat het oog zich bij de eerste aanraking met de oogleden afdekt.

Hieruit blijkt duidelijk, dat het vervalste ware de verbinding met de hemel wegneemt en deze sluit.

Dit is de reden waarom het schadelijk is, een of ander kettens valse te bevestigen.

259. Het Woord is gelijk een tuin, die het hemels paradijs is te noemen, waarin smakelijke en bekoorlijke dingen van allerlei soort zijn, smakelijk in de vruchten en bekoorlijk in de bloemen. In het midden daarvan zijn de bomen des levens en daarnaast bronnen van het levende water, en rondom de tuin zijn de bomen van het woud.

De mens, die vanuit de leer in de Goddelijke waarheden is, bevindt zich in het midden, waar de bomen des levens zijn, en hij geniet daadwerkelijk van de smakelijke en bekoorlijke dingen daar. Maar de mens die niet vanuit de leer in de waarheden is, maar alleen vanuit de zin van de letter, is in de omtrek en ziet alleen de dingen van het woud.

Wie echter in de leer van een valse godsdienst is, en het valse daarvan bij zich bevestigd heeft, is zelfs niet eens in het woud, maar daarbuiten in een zandvlakte, waar, waar ook niet eens gras is.

Dat van dien aard ook hun staat na de dood is, werd in het werk ‘Hemel en Hel’ aangetoond.

260. Bovendien moet men weten, dat de zin van de letter een wachter is voor de echte waarheden, die van binnen verborgen liggen, opdat die niet beschadigd worden.

En het is een wachter in dit opzicht, dat deze zin hierheen en daarheen gedraaid en al naar de opvatting verklaard kan worden, zonder dat het innerlijke ervan gekwetst en geschonden kan worden.

Want het schaadt niet, dat de zin van de letter door de een anders wordt verstaan dan door de ander; maar wel schaadt het, als de mens valsheden binnendraagt, die tegen de Goddelijke waarheden zijn, hetgeen enig en alleen geschiedt door hen, die zichzelf in valsheden bevestigd hebben.

Hierdoor wordt het Woord geweld aangedaan.

Opdat dit niet zal gebeuren, waakt de zin van de letter daarover, en hij waakt bij hen, die vanuit hun godsdienst in valsheden zijn, en de valsheden daarvan niet bevestigen.

De letterlijke zin van het Woord als wachter wordt aangeduid door de cherubim in het Woord, en ook door hen daar beschreven.

Deze wachter wordt door de cherubim aangeduid, die, nadat Adam met zijn echtgenote uit de Tuin van Eden was geworpen, aan de ingang daarvan werden gesteld, waarover men het volgende leest: ‘Toen Jehovah God de mens verdreven had, deed Hij tegen de opgang van de Tuin van Eden cherubim wonen, en de vlam van het zich heen en weer wendende zwaard om te bewaren de weg van de boom des levens’, (Genesis 3:23,24).

Wat deze dingen betekenen, kan niemand zien, tenzij hij weet, wat door cherubim wordt aangeduid, en wat door de Tuin van Eden, en wat door de boom des levens daar; en dan ook nog wat door de vlam van het zich heen en weer wendende zwaard.

Deze dingen werden afzonderlijk verklaard in het werk ‘Hemelse Verborgenheden’, in Londen uitgegeven, bij dat bepaalde hoofdstuk, namelijk dat door de cherubim de bewaking wordt aangeduid; door de weg van de boom des levens de ingang tot de Heer, die de mensen ontvangen door de waarheden van de geestelijke zin van het Woord; door de vlam van het zich heen en weer wendende zwaard wordt het Goddelijk Ware in laatste aangeduid, hetwelk is gelijk het Woord in de letterlijke zin, die zo gedraaid kan worden.

Hetzelfde wordt verstaan onder ‘de cherubim van goud, gesteld op de twee uiteinden van het verzoendeksel, hetwelk was boven de ark in de tabernakel’, (Exodus 25:18 tot 21).

Door de ark werd het Woord aangeduid, aangezien de decaloog daarin het allereerste van het Woord was; door de cherubim daar werd de bewaking aangeduid; daarom sprak de Heer met Mozes tussen hen: ‘En Ik zal daar met u samenkomen[in de ark] en van het verzoendeksel af, tussen de beide cherubs op de ark der getuigenis, over alles met u spreken wat Ik u voor de Israëlieten gebieden zal’; ‘En de cherubs hielden twee vleugels uitgespreid naar boven, met hun vleugels het verzoendeksel bedekkende en hun aangezicht naar elkaar gericht; naar het verzoendeksel waren de aangezichten

van de cherubs gericht', (Exodus 25:22; 37:9); 'Wanneer nu Mozes de tent der samenkomst binnenging om met Hem te spreken, dan hoorde hij een stem, die tot hem sprak van boven het verzoendeksel dat op de ark der getuigenis was, van tussen de beide cherubs, en Hij sprak tot hem', (Numeri 7:89); en Hij sprak in de natuurlijke zin, want Hij spreekt met de mens alleen in volheid, (zie eerder nrs. 214 tot 224).

Ook werd niets anders aangeduid door de cherubim 'op de gordijnen van de tabernakel en op de voorhang', (Exodus 26:31), want de gordijnen en de voorhang van de tabernakel betekenden de laatste dingen van de hemel en van de Kerk, dus ook van het Woord, (zie nr. 220).

Desgelijks door 'de uitgesneden cherubim op de wanden en op de deuren van de tempel te Jeruzalem', (1 Koningen 6:29,32,35); men zie eerder nr. 221, evenzo door 'de cherubim in de Nieuwe Tempel', (Ezechiël 41:18,19,20).

Aangezien door de cherubim de wacht werd aangeduid, opdat men de Heer, de hemel en het Goddelijk Ware, zoals het binnenin het Woord is, niet rechtstreeks zou naderen, maar door middel van laatsten, wordt over de koning van Tyrus als volgt gesproken: 'Gij, die de maat verzegelt, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid, gij waart in de tuin Eden, alle kostbaar gesteente was uw deksel, gij, cherub, uitbreiding des bedekkers; Ik heb u verdaan, gij overdekkende cherub, in het midden der stenen van het vuur', (Ezechiël 28:12,3,4,6).

Door Tyrus wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de erkentissen van het ware en goede, en vandaar door de koning van Tyrus, het Woord, alwaar en vanwaar deze erkentissen zijn.

Dat het Woord hier in zijn laatste door de koning, en de bewaking door de cherub wordt aangeduid, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd: 'Gij, die de maat verzegelt; alle kostbaar gesteente was uw deksel; gij, cherub, uitbreiding des bedekkers', en ook 'overdekkende cherub'.

Dat onder de kostbare stenen die hier eveneens genoemd worden, de dingen worden verstaan, die tot de letterlijke zin behoren, zie men boven in nrs. 217, 218.

Aangezien door de cherubim het Woord in laatsten wordt aangeduid, alsmede de bewaking, wordt bij David gezegd: 'Jehovah boog de hemelen, en daalde neder, en Hij reed op een cherub', (Psalm 18:10,11); 'Herder Israëls, die gezeten zijt op de cherubim, verschijn in lichtglans, (Psalm 80:2); 'Jehovah die zit op de cherubim', (Psalm 99:1).

Rijden op de cherubim en zitten op de cherubim, wil zeggen; op de laatste zin van het Woord.

Het Goddelijk ware in het Woord en zijn hoedanigheid wordt beschreven door de vier dieren, die eveneens cherubim worden genoemd, bij Ezechiël: 'En wat de aangezichten en de vleugels van die vier betreft, hun vleugels waren met elkaar verbonden.

Zij keerden zich niet om als zij gingen; zij gingen ieder recht voor zich uit.

En wat hun aangezichten betreft, die geleken bij alle vier ter rechterzijde op dat van een mens en dat van een leeuw; bij alle vier ter linkerzijde op dat van een rund; ook hadden alle vier het aangezicht van een arend', (Ezechiël 1:9,10); alsmede door de vier dieren in het midden van de troon en naast de troon, in Openbaring: 'En voor de troon was als een glazen zee, kristal gelijk.

En midden in de troon en rondom de troon, waren vier dieren, vol ogen van voren en van achteren.

En het eerste dier was een leeuw gelijk, en het tweede dier een rund gelijk, en het derde dier had een gelaat als van een mens, en het vierde dier was een vliegende arend gelijk.

En de vier dieren hadden elk voor zich zes vleugels en waren rondom en van binnen vol ogen en zij hadden dag noch nacht rust, zeggende: Heilig, heilig, heilig is de Heer God, de Almachtige, die was en die is en die komt', (Openbaring 4:6 tot 8).

XI De Heer heeft in de wereld alle dingen van het Woord vervuld, en is daardoor het Woord, dat wil zeggen, het Goddelijk Ware, ook in laatsten geworden.

261. Dat de Heer in de wereld alle dingen van het Woord heeft vervuld, en dat Hij daardoor het Goddelijk Ware of het Woord, ook in laatsten geworden is, wordt onder het volgende bij Johannes

verstaan: ‘en het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Enigverwekte uit de Vader, vol van genade en waarheid’, (Johannes 1:14).

‘Vlees worden’, wil zeggen: het Woord in laatsten worden.

Van welke aard de Heer was als het Woord in laatsten, toonde Hij de discipelen, toen Hij van gedaante veranderde, bij Mattheüs, Marcus en Lucas: ‘En Zijn gedaante veranderde voor hun ogen en Zijn gelaat straalde gelijk de zon en Zijn klederen werd wit als het licht’, (Mattheüs 17:2); ‘En Zijn gedaante veranderde voor hun ogen, en Zijn klederen werden schitterend wit, zoals geen voller op aarde ze kan maken’, (Marcus 9:2); ‘En het geschiedde terwijl Hij in het gebed was, dat het aanzien van Zijn gelaat anders werd, en Zijn kleding werd stralend wit’, (Lucas 9:28), en daar wordt gezegd, dat Mozes en Elia in heerlijkheid gezien werden.

Onder Mozes wordt het Woord verstaan dat door hem geschreven werd, en in het algemeen het historische Woord; en onder Elias het profetische Woord.

De Heer als het Woord in laatsten werd ook uitgebeeld door Johannes, in de Openbaring: ‘.. ‘en temidden van de kandelaren iemand als eens mensenzoon, bekleed met een tot de voeten reikend gewaad, en aan de borsten omgord met een gouden gordel; en Zijn hoofd en Zijn haren waren wit als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen als een vuurvlam, en Zijn voeten waren gelijk koperbrons, als in een oven gloeiend gemaakt, en Zijn stem was als een geluid van vele wateren. En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand en uit Zijn mond kwam een tweesnijdend scherp zwaard, en Zijn aanzien was gelijk de zon schijnt in haar kracht’, (Openbaring 1:13 tot 16).

Alle dingen van de beschrijving van Hem daar betekenen de laatsten van het Goddelijk Ware of van het Woord.

De Heer was tevoren weliswaar het Woord of het Goddelijk ware, maar in eersten, want er wordt gezegd: ‘In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord’, (Johannes 1:1,2); maar toen het Woord vlees geworden was, was de Heer het Woord ook in laatsten geworden, Vandaar komt het, dat Hij genoemd wordt de Eerste en de Laatste: ‘Ik ben de Alfa en de Omega, zegt de Here God, die is en die was en die komt, de Almachtige’; ‘.. ‘en Hij legde Zijn rechterhand op mij en zei: Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laatste, en de levende..’, (Openbaring 1:8,17); ‘Dit zegt de Eerste en de Laatste, die dood geweest is en levend geworden’, (Openbaring 2:8); ‘En Hij zei: Schrijf, want deze woorden zijn getrouw en waarachtig. En Hij sprak tot mij: Zij zijn geschied.

Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde’, (Openbaring 21:6); ‘Zie Ik kom spoedig en Mijn loon is bij Mij om eenieder te vergelden, naardat zijn werk is. Ik ben de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde’, (Openbaring 22:12,13); ‘Zo zegt de Here, de Koning en Verlosser van Israël, de Here der heerscharen: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en buiten Mij is er geen God’, (Jesaja 44:6).

262. Dat de Heer alle dingen van het Woord vervulde, blijkt uit de plaatsen, waar gezegd wordt, dat door Hem de Wet en de Schrift zijn vervuld, en dat alle dingen voleindigd zijn, zoals uit het volgende: ‘Jezus zei: Meent niet, dat Ik gekomen ben om de Wet en de Profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen’, (Mattheüs 5:17,18); ‘Jezus ging in de synagoge, en stond op om te lezen; toen werd Hem gegeven het Boek van de profeet Jesaja, en Hij ontrolde het Boek, en Hij vond de plaats, waar geschreven was: De Geest van Jehovah is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; om de armen het evangelie te verkondigen heeft Hij Mij gezonden, om te genezen die gebroken zijn van harte; om de gebondenen te verkondigen loslating, en de blinden het gezicht, om te prediken het aangename jaar van de Heer.

Daarna het Boek samenrollend zei Hij: Heden is deze Schrift in uw ogen vervuld’, (Lucas 4:16 tot 21); ‘Opdat de Schrift vervuld worde: die met Mij het brood eet, heeft de verzenen over Mij opgeheven’, (Johannes 13:18); ‘Niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis,

opdat de Schrift vervuld worde', (Johannes 17:12); 'Opdat het Woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niet een verloren', (Johannes 18:9); 'Jezus zei tot Petrus: Keer uw zwaard weer in zijn plaats; hoe zou dan de Schrift vervuld worden, dat het also geschieden moet.

Doch dit alles is geschied opdat de Schrift zou vervuld worden', (Mattheüs 26:52,54,56); 'De Zoon des Mensen gaat heen, gelijk van Hem geschreven is, opdat de Schriften vervuld zouden worden', (Marcus 14:21,49); 'Alzo is de Schrift vervuld geworden, die zegt: Hij is met de goddelozen gerekend', (Marcus 15:29; Lucas 22:37); 'Opdat de Schrift vervuld zou worden: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen', (Johannes 19:24); 'hierna, Jezus wetende, dat nu alle dingen volbracht waren, opdat de Schrift zou vervuld worden', (Johannes 19:28); 'Toen Jezus de edik genomen had, zei Hij: Het is volbracht, dat is vervuld', (Johannes 19:30); 'Deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld zou worden: Gij zult geen been in Hem verbreken; en wederom een andere Schrift zegt: Zij zullen zien, Wie zij doorstoken hebben', (Johannes 19:36,37).

Dat het gehele Woord over Hem geschreven was, en dat Hij in de wereld kwam om dat te vervullen, leerde Hij ook de discipelen vóór Hij heenging, met deze woorden: 'Hij zei tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al de dingen, die de profeten gesproken hebben.

Moest de Christus niet deze dingen lijden, en in de heerlijkheid ingaan.

En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, verklaarde Hij hun uit al de Schriften de dingen over Hem', (Lucas 24:25;26;27).

Verder zei Jezus: 'Dat alle dingen vervuld moesten worden, die van Mij geschreven zijn in de Wet van Mozes, en in de Profeten, en in de Psalmen', (Lucas 24:44,45).

Dat de Heer in de wereld alle dingen van het Woord vervuld heeft tot de meest afzonderlijke daarvan toe, blijkt duidelijk uit deze Zijn woorden: 'Voorwaar zeg Ik u; totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet een jota of een horentje van de wet voorbijgaan, totdat alle dingen zijn geschied', (Mattheüs 5:18).

Hieruit kan men nu helder zien, dat daaronder, dat de Heer alle dingen van de Wet vervuld heeft, niet wordt verstaan, dat Hij alle geboden van de Decaloog vervulde, maar dat Hij alle dingen van het Woord vervuld heeft.

Dat alle dingen van het Woord ook onder de Wet worden verstaan, kan uit het volgende blijken: 'Jezus zei: Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd: Gij zijt goden', (Johannes 10:34).

Dit staat geschreven in (Psalm 82:6).

De schare antwoordde: Wij hebben uit de Wet gehoord, dat Christus blijft in der eeuwigheid', (Johannes 12:34).

Dit staat geschreven in (Psalm 89:30; 110:4; Daniël 7:14).

Opdat het Woord vervuld zou worden, dat in hun Wet geschreven is: Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat', (Johannes 15:25).

Dit staat geschreven in (Psalm 35:19).

Het is lichter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat een tittel van de Wet valle', (Lucas 16:17).

Onder de Wet wordt daar, zoals ook hier en daar elders, de gehele Heilige Schrift verstaan.

263. Op welke wijze de Heer het Woord is, wordt door weinigen verstaan; want zij denken, dat de Heer door het Woord de mensen kan verlichten en onderwijzen, maar dat hij toch daarom niet het Woord kan worden genoemd.

Maar laten zij weten, dat ieder mens zijn wil en verstand is, en dat zo dus de een van de ander is onderscheiden; en aangezien de wil het ontvangende vat van de liefde is, en zo dus van alle goedheden, welke tot die liefde behoren, en het verstand het ontvangende vat van de wijsheid is, en dus van alle dingen van het ware, welke tot deze wijsheid behoren, zo volgt hieruit, dat ieder mens

zijn liefde en zijn wijsheid is, of, wat hetzelfde is, zijn goede en zijn ware.

De mens is nergens anders vandaan mens, en niets anders is bij hem mens.

Wat de Heer betreft, Hij is de Liefde zelf en de Wijsheid zelf, dus het Goede zelf en het Ware zelf, welke Hij daardoor geworden is, dat Hij al het goede en al het ware, hetwelk in het Woord is, vervuld heeft.

Want wie niets anders denkt en spreekt dan waarheid, wordt waarheid, en wie niets anders wil en doet dan het goede, wordt dat goede; en aangezien de Heer al het Goddelijk Ware en al het Goddelijk Goede vervuld heeft, die in het Woord zijn, zowel in de natuurlijke als in de geestelijke zin daarvan, werd Hij het Goede zelf en het Ware zelf, dus het Woord.

XII Er was vóór dit Woord, dat heden ten dage in de wereld is, een Woord, dat verloren ging.

264. Dat vóór het Woord, dat door Mozes en de profeten bij de Israëlitische natie gegeven werd, de eredienst door middel van slachtoffers bekend was, en dat men uit de mond van Jehovah geprofeteerd heeft, kan uit de vermeldingen in de Boeken van Mozes blijken.

Dat de eredienst door slachtoffers bekend was, blijkt hieruit, 'er werd bevolen dat de zonen Israëls de altaren van de natiën zouden omverwerpen, hun opgerichte beelden afbreken, en hun bossen neerhouwen', (Exodus 34:13; Deuteronomium 7:5; 12:13).

'Dat Israël te Schittim begon te hoereren met de dochteren van Moab; zij nodigden het volk uit tot het slachtofferen tot haar goden, en dat het volk at', (Numeri 25:1,2,3); 'Dat Bileam, die uit Syrië was, altaren liet bouwen, en ossen en kleinvee slachtofferde', (Numeri 22:40; 23:1,2,14,29,30).

Dat hij profeteerde over de Heer, 'zeggende dat een ster uit Jakob zal opgaan, en een scepter uit Israël', (Numeri 24:17); en dat 'hij profeteerde uit de mond van Jehovah', (Numeri 22:13,18; 23:3,5,8,16,26; 24:1,13).

Hieruit blijkt nu duidelijk, dat er bij de natiën een eredienst bestond, bijna gelijk aan de door Mozes bij de Israëlitische natie ingestelde eredienst.

Dat deze ook vóór Abrahams tijd bestond, blijkt uit de woorden bij Mozes: 'Gedenk de dagen van weleer, let op de jaren van geslacht na geslacht; vraag uw vader, dat hij het u meedele, uw oudsten, dat zij het u zeggen.

Toen de Allerhoogste aan de volken hun erfenis toedeelde, toen Hij de mensenkinderen van elkaar scheidde, heeft Hij de grenzen van de volken vastgesteld, naar het aantal der zonen van Israël', (Deuteronomium 32:7,8); maar nog duidelijker uit Malchizedech, koning van Schalem, namelijk dat hij 'brood en wijn voortbracht, en Abram zegende, en dat Abram de tienden gaf van alles', (Genesis 14:18 tot 20); en dat Malchizedech de Heer uitbeelde, want hij wordt 'een priester van de Allerhoogste God genoemd', (Genesis 14:18); en over de Heer wordt bij David gezegd: 'Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de wijze van Malchizedech', (Psalm 110:4); vandaar kwam het, dat Malchizedech brood en wijn uitbracht als de heiligste dingen van de Kerk, zoals zij de heilige dingen in het Heilig Avondmaal zijn.

Deze dingen, behalve tal van andere, zijn heldere aanwijzingen, dat er vóór het Israëlitische Woord een Woord was, waaruit dergelijke openbaringen waren.

265. Dat er bij de oude volken een Woord was, blijkt bij Mozes, door wie het genoemd wordt, en door wie er iets uit werd genomen, bij Numeri: 'Daarom wordt gezegd in 'het Boek van de Oorlogen van de Heer': 'Waheb in Sufa en de dalen, de Arnon, en de helling der dalen die zich uitstrekt naar de woning van Ar en leunt tegen de grens van Moab', (Numeri 21:14,15); 'Daarom zeggen de spreukendichters [vervaardigers van profetische uitspraken] : Komt te Hesbon, gebouwd en versterkt worde Sihons stad! Want het vuur ging er uit van Hesbon, een vlam uit Sihons stad; het verteerde Ar-Moab, de heerseres over de hoogten van Arnon.

Wee u, Moab; verloren zijt gij, volk van Kamos! Hij maakte zijn zonen vluchtelingen, zijn dochters gevangenen van Sihon, de koning van de Amorieten.

Wij hebben hen beschoten, Hesbon ging verloren, tezamen met Dibon, en wij verwoestten het tot Nofah, dat reikt tot Médeba', (Numeri 21:27 tot 30); en dat de historische gedeelten van dat Woord 'de Oorlogen van Jehovah' werden genoemd, en de profetische gedeelten 'de Uitspraken'.

Uit de historische gedeelten van dat Woord werd door Mozes het volgende genomen: 'Daarom wordt gezegd in het Boek der Oorlogen van Jehovah: Vaheb in Supha, en de rivieren van Arnon, en de waterleiding van de rivieren, die zich neigt waar Ar woont, en leunt aan de grens van Moab', (Numeri 21:14,15).

Met 'de Oorlogen van Jehovah' in dit Woord werden, evenals in het onze, de worstelingen bedoeld en beschreven van de Heer met de hellen, en de overwinningen daarover, wanneer Hij in de wereld zou komen.

Dezelfde worstelingen worden ook op vele plaatsen bedoeld en beschreven in de historische gedeelten van ons Woord, zoals in de oorlogen van Josua met de natiën van het land Kanaän, en in de oorlogen van de rechters en van de koningen van Israël.

Uit de profetische gedeelten van dit Woord werd het volgende genomen: 'Daarom zeggen zij die 'uitspraken' doen: Treedt in Chesbon binnen, men bouwe en bevestige de stad Sichon; want er is een vuur uitgegaan van Chesbon, een vlam uit de stad van Sichon; zij heeft verteerd Ar van Moab, de bezitters der hoogten van Arnon.

Wee u, Moab, gij volk van Kemosch, zijt verloren; hij maakte zijn zonen vluchtelingen, en heeft zijn dochters in de gevangenis gegeven aan Sichon, de koning van de Amorieten; met wapens hebben wij hen neergeveld; Chesbon is verloren tot Dibon toe, en wij hebben verwoest tot Nofach, welke tot Medeba reikt', (Numeri 21:27 tot 30).

De vertalers vertalen 'samenstellers van spreekwoorden', maar zij moeten 'vervaardigers van uitspraken of profetische uitspraken worden genoemd, zoals blijken kan uit de betekenis van het woord 'mescholim' in de Hebreeuwse taal, dat niet alleen spreekwoorden betekent maar ook profetische uitspraken, zoals in Numeri, 'Toen hief hij zijn spreuk aan en zei: Uit Aram voerde mij Balak, Moabs koning, uit de bergen van het oosten: Kom vervloek mij Jakob, en kom, verwens Israël'; 'Toen hief hij zijn spreuk aan en zei: Sta op, Balak, en hoor; leen mij het oord, zoon van Zippor'; 'Toen hief hij zijn spreuk aan en zei: De spreuk van Bileam, de zoon van Beor, en de spreuk van de man met het geopend oog; de spreuk van hem, die de woorden Gods hoort'; 'Toen hief hij zijn spreuk aan en zei: De spreuk van Bileam, d zoon van Beor, en de spreuk van de man met het geopend oog; de spreuk van hem, die de woorden Gods hoort, en die de wetenschap van de Allerhoogste kent', (Numeri 23:7,18; 24:3,15), hier wordt gezegd, dat Bileam zijn uitspraak uitte, welke profetisch was, en ook de Heer betrof.

Zijn 'uitspraak' wordt 'maschal' in het enkelvoud genoemd; daarbij komt nog, dat de door Mozes daaraan ontleende gedeelten geen spreekwoorden zijn, maar profetische dingen betreffen.

Dat dit Woord eveneens op Goddelijke wijze was ingegeven, blijkt bij Jeremia, alwaar bijna dezelfde dingen gezegd worden: 'Een vuur is uitgegaan van Chesbon, en een vlam van tussen Sichon, en heeft de hoek van Moab verteerd, en de kruin van de zonen van Schaon; wee u, Moab, het volk van Kemosch is verloren, want uw zonen zijn weggenomen als gevangenen, en uw dochters in gevangenschap', (Jeremia 48:45,46).

Behalve dit wordt een profetisch Boek van het oude Woord vermeld: 'het Boek Jaschar, of het Boek des Gerechten' genaamd [Boek des Oprechten], door David en door Joshua; door David: David klaagde een klage over Schaul en over Jonathan, en hij schreef ze neer om de zonen van Jehudah de boog te leren; ziet, het is geschreven in het Boek Jaschar', (2 Samuël 1:17,18).

En door Jozua: Jozua zei: Zon, sta stil te Gibeon, en gij, maan, in het dal van Ajalon; is dit niet geschreven in het Boek Jaschar', (Jozua 10:12,13).

266. Uit deze voorbeelden kan blijken, dat er een Oud Woord bestond in de wereld, voornamelijk in Azië, vóór het Israëlitische Woord.

Dat dit Woord bewaard wordt in de hemel bij de engelen, die in die eeuwen hebben geleefd, alsmede dat het nog heden ten dage is bij de natiën in Groot-Tartarije, zal men zien in de derde gedenkwaardigheid na deze verhandeling over de Heilige Schrift.

XIII Er is door het Woord ook licht voor hen die buiten de Kerk zijn en het Woord niet hebben.

267. Er kan geen verbinding met de hemel bestaan, wanneer er niet ergens op aarde een kerk is, waar het Woord is, en waardoor de Heer bekend is; want de Heer is de God van hemel en aarde, en zonder de Heer is er geen heil.

Dat er door het Woord verbinding is met de Heer en vergezelschapping met de engelen, zie men boven in nrs. 234 tot 240.

Het is voldoende, dat er een Kerk is, waar het Woord is, ook al bestaat zij uit betrekkelijk weinigen; daardoor is de Heer toch tegenwoordig in het gehele aardrijk, want daardoor is de hemel met het menselijk geslacht verbonden.

268. Op welke wijze echter de tegenwoordigheid en de verbinding van de Heer en de hemel in de hele wereld door het Woord plaatsvindt, zal gezegd worden.

De gehele engelenhemel is voor de Heer als een enkel Mens, evenzo de Kerk op aarde; dat zij ook daadwerkelijk als Mens verschijnen, zie men in het werk over 'Hemel en Hel', nrs. 59 tot 87.

In die Mens is de Kerk, waar het Woord gelezen wordt en daardoor de Heer bekend is, gelijk het hart en de long; het hemels rijk van de Heer is gelijk het hart, en Zijn geestelijk rijk gelijk de long.

Zoals uit deze beide bronnen van het leven in het menselijk lichaam alle overige leden, ingewanden en organen bestaan en leven, evenzo bestaan en leven al diegenen op aarde bij wie godsdienst is, en één God vereerd en een goed leven geleid wordt, en die daardoor in die Mens zijn en betrekking hebben op de leden en ingewanden buiten de borstholte, waarin het hart en de longen zijn, krachtens de verbinding van de Heer en van de hemel door het Woord met de Kerk.

Want het Woord in de christelijke Kerk is voor de overigen het leven uit de Heer door de hemel, zoals de leden en ingewanden van het gehele lichaam het leven hebben vanuit het hart en de longen; er is ook een soortgelijke gemeenschap.

Dit is ook de reden, waarom christenen, bij wie het Woord gelezen wordt, de borst van die Mens uitmaken.

Zij bevinden zich ook in het midden van allen en rondom hen zijn de pauselijken, rondom dezen de mohammedanen, die de Heer erkennen als de grootste Profeet en als de Zoon van God; na hen komen de Afrikanen, en de laatste omtrek vormen de volken en natiën in Azië en Indië.

269. Dat het zo is gesteld in de gehele hemel, kan men opmaken uit het soortgelijke in elk gezelschap van de hemel, want elk gezelschap is een hemel in kleinere vorm, die eveneens gelijk een Mens is.

Dat dit zo is, zie men in het werk over 'Hemel en Hel', nrs. 41 tot 87.

In elk gezelschap van de hemel hebben eveneens zij, die in het midden daarvan zijn, betrekking op het hart en de long, en bij hen is het grootste licht.

Het licht zelf en de gewaarwording daaruit van het ware, verspreidt zich uit het midden naar de omtrekken in alle richtingen, dus tot allen die in het gezelschap zijn, en vormt hun geestelijk leven.

Het werd getoond, dat wanneer zij, die in het midden waren en de streek van hart en longen vormden, en bij wie het grootste licht was, werden verwijderd, diegenen, die rondom waren, zich in de schaduw van het verstand en dan in zo'n zwakke gewaarwording van het ware bevonden, dat zij

weeklaagden; maar zodra eerstgenoemden terugkeerden, verscheen het licht, en hadden zij gewaarwording van het ware als tevoren.

Dit kan vergeleken worden met de warmte en het licht uit de zon van de wereld, die aan bomen en struiken wasdom geven, ook aan die welke terzijde en onder wolken staan, zolang de zon maar boven de horizon is.

Evenzo is het gesteld met het licht en de warmte van de hemel uit de Heer als Zon daar, welk Licht in zijn wezen het Goddelijk ware is, waarvanuit de engelen en de mensen alle inzicht en wijsheid hebben.

Daarom wordt er gezegd van het Woord, ‘dat het bij God was en God was; dat het verlicht ieder mens komende in de wereld; en dat dit licht ook schijnt in de duisternis’, (Johannes 1:1,5,9).

Onder het Woord wordt daar de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk ware.

270. Uit dit alles kan blijken, dat het Woord, dat bij de protestanten en hervormden is, alle natiën en volken verlicht door geestelijke gemeenschap; voorts, dat er uit de Heer in voorzien wordt, dat er op aarde altijd een kerk is, waar het Woord gelezen wordt, en waardoor de Heer bekend wordt gemaakt.

Vandaar komt het, dat toen het Woord door de pauselijke bijna verworpen was, vanuit de Goddelijke Voorzienigheid van de Heer de hervorming plaats vond, en daardoor het Woord als uit een schuilhoek tevoorschijn werd gehaald, en tot nut gebracht.

Toen ook het Woord bij de joodse natie geheel en al vervalst en geschonden was, en als het ware tenietgedaan, behaagde het de Heer, uit de hemel neer te dalen en als het Woord te komen en het te vervullen, en het daardoor opnieuw tot een volkomen geheel te maken en te herstellen, en de aardbewoners opnieuw licht te geven, overeenkomstig deze woorden van de Heer: ‘Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; want voor degenen, die zaten in de streek en de schaduw des doods, voor dezen is een licht opgegaan’, (Jesaja 9:1; Matthëus 4:16).

271. Aangezien het voorzgd was, dat ook aan het einde van deze Kerk de duisternis zou invallen, omdat men de Heer niet erkende als God van hemel en aarde, en men het geloof van de naastenliefde scheidde, zo heeft het – opdat daardoor niet het echte verstand van het Woord en zo dus de Kerk te gronde ging – de Heer behaagd, nu de geestelijke zin van het Woord te openbaren, en te doen uitkomen, dat het Woord in die zin, en vanuit die zin in de natuurlijke zin ontelbare dingen bevat, waardoor het bijna uitgebluste licht van het ware vanuit het Woord hersteld zal worden.

Dat het licht van het ware aan het einde van deze kerk bijna uitgeblust zou worden, wordt op vele plaatsen in de Openbaring voorzgd, en het wordt ook verstaan onder deze woorden van de Heer: ‘Terstond na de verdrukking van die dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten van de hemelen zullen bewogen worden; en dan zullen zij de Zoon des Mensen zien, komende in de wolken des hemels, met heerlijkheid en kracht’, (Mattheüs 24:29,30).

Onder de Zon wordt daar de Heer verstaan ten aanzien van de liefde; onder de maan, de Heer ten aanzien van het geloof; onder de sterren ten aanzien van de erkenningen van het ware en goede, onder de Zoon des Mensen de Heer ten aanzien van het Woord, onder de wolk de letterlijke zin van het Woord; onder heerlijkheid de geestelijke zin van het Woord, en zijn schijnen door de letterlijke zin heen; en onder de krachten zijn macht.

272. Het is mij door veel ondervinding te weten gegeven, dat de mens door het Woord gemeenschap heeft met de hemel.

Toen ik het Woord doorlas van het eerste hoofdstuk van Jesaja tot het laatste van Maleachi, en de psalmen van David, en de gedachte aan de geestelijke zin daarvan vasthield, werd het mij gegeven, duidelijk gewaar te worden, dat elk vers met een bepaald gezelschap van de hemel in verbinding

stond, en op deze wijze het gehele Woord met de gehele hemel.

Hieruit bleek duidelijk, dat zoals de Heer het Woord is, ook de hemel het Woord is, aangezien de hemel hemel is uit de Heer, en de Heer door het Woord het al in alle dingen van de hemel is.

XIV Indien het Woord er niet was, zou niemand iets weten van God, de hemel en de hel, en van het leven na de dood, en nog minder van de Heer.

273. Aangezien er mensen zijn, die beweren en het bij zichzelf bevestigd hebben, dat de mens zonder het Woord iets van het bestaan van God, alsmede van de hemel en de hel, voorts van de overige dingen, die het Woord leert, weten kan, kan men met hen niet vanuit het Woord redeneren, maar moet men van het schijnsel van de natuurlijke rede uitgaan, want zij geloven het Woord niet, maar alleen zichzelf.

Onderzoek dit dan vanuit het licht van de rede, en u zult inzien dat er bij de mens twee vermogens van het leven zijn, die verstand en wil worden genoemd, en dat het verstand onderworpen is aan de wil, en niet de wil aan het verstand.

Want het verstand leert en toont slechts wat uit de wil gedaan moet worden.

Dit is de reden waarom velen, die met een scherp verstand zijn begaafd, en beter dan anderen de zedelijke dingen van het leven verstaan en daar toch niet naar leven; het zou anders gesteld zijn, wanneer zij deze dingen wilden.

Onderzoek ook, en u zult inzien dat de wil van de mens zijn eigene is, en dat dit boos is uit geboorte, en dat daarvandaan het valse in het verstand is.

Wanneer u dit hebt verstaan, dan zult u inzien, dat de mens uit zichzelf niets anders wil verstaan, dan hetgeen uit het eigene van zijn wil is, en dat de mens, tenzij er ergens iets is, waarvandaan hij het weet, uit het eigene van zijn wil niets anders wil verstaan dan hetgeen hemzelf en de wereld betreft; al wat daar bovenuit gaat, ligt in dikke duisternis.

Wanneer hij bijvoorbeeld de zon, de maan en de sterren ziet, zou hij, als hij misschien over het ontstaan ervan nadacht, niet anders kunnen denken, dan dat ze uit zichzelf bestaan.

Gaat dit denken hoger dan dat van tal van geleerden in de wereld, die, hoewel zij uit het Woord weten dat de schepping van alle dingen uit God is, toch de natuur erkennen? Wat zouden diezelfde mensen wel niet gedacht hebben, indien zij niets uit het Woord geweten hadden? Gelooft u dat de oude wijzen zoals: Aristoteles, Cicero, Seneca en anderen, die over God en over de onsterfelijkheid van de ziel geschreven hebben, dit oorspronkelijk uit hun eigen verstand genomen hebben? Nee, maar zij ontleenden het aan anderen door overlevering, die dit oorspronkelijk wisten uit het oude Woord, waarover boven gehandeld werd.

Evenmin putten de schrijvers over de natuurlijke theologie iets dergelijks uit zichzelf, maar zij bevestigen alleen die dingen, welke zij uit de Kerk weten, waarin het Woord is, door redelijke dingen; en er kunnen er onder hen zijn, die bevestigen en toch niet geloven.

274. Er werden mij volken te zien gegeven die, op eilanden waren geboren, en in burgerlijke dingen redelijk waren, maar hoegenaamd niets over God wisten.

Zij verschijnen in de geestelijke wereld als sfinxen; daar zij echter als mensen geboren zijn, en vandaar in het vermogen om het geestelijk leven te ontvangen, worden zij door de engelen onderricht, en door middel van erkentnissen over de Heer als Mens levend gemaakt.

Van welke aard de mens uit zichzelf is, komt duidelijk uit aan hen, die in de hel zijn, waaronder zich ook enige kerkleiders en wetenschappers bevinden, die zelfs niet eens over God willen horen en dientengevolge ook de naam van God niet kunnen uitspreken.

Ik heb deze mensen gezien en met hen gesproken, en ik sprak ook met diegenen, die brandden in het vuur van hun boosheid en woede, wanneer zij iemand over de Heer hoorden spreken.

Overweeg daarom eens, van welke aard de mens zou zijn, die niets van God had gehoord, wanneer

sommigen, die over God gesproken, over God geschreven en over God gepredikt hebben, van zo'n aard zijn.

Dat zij zo zijn, komt uit hun wil voort die boos is; en deze leidt zoals eerder werd gezegd, het verstand, en neemt het ware, dat daarin is vanuit het Woord, weg.

Indien de mens uit zichzelf had kunnen weten dat er een God is en dat er een leven na de dood is, waarom heeft hij dan niet geweten, dat de mens na de dood een mens is; waarom gelooft hij dan, dat zijn ziel of zijn geest is als wind of ether, die niet met ogen ziet en niet met oren hoort, noch met de mond spreekt, voordat deze met zijn lijk en met zijn geraamte verbonden wordt en samengroeit? Veronderstel daarom een leer, uit een louter redelijk schijnsel uitgebreid: zou die niet daarin bestaan, dat het eigen zelf vereerd moet worden, zoals dit al eeuwen gedaan is, en ook heden ten dage gebeurt door hen, die uit het Woord weten, dat alleen God vereerd moet worden? Vanuit het eigene van de mens kan geen andere eredienst ontstaan, zelfs niet eens een eredienst van zon en maan.

275. Dat er van de oudste tijden af een godsdienst is geweest en de aardbewoners overal van God en iets over het leven na de dood wisten, kwam niet uit henzelf voort of uit hun eigen inzicht, maar uit het Oude Woord (zie nrs. 264 tot 266), en daarna uit het Israëlitische Woord.

Uit deze twee Woorden verspreidden zich deze godsdienstige opvattingen naar Indië en de eilanden ervan, en door Egypte en Ethiopië naar de rijken van Afrika, en van het kustland van Azië naar Griekenland en van daar naar Italië.

Maar aangezien het Woord niet anders dan door uitbeeldende dingen geschreven kon worden, welke zulke dingen in de wereld zijn als met de hemelse overeenstemmen, en ze daarom ook betekenen, zo werden de godsdienstige dingen van de natiën in afgodische veranderd, en in Griekenland in mythische, en de Goddelijke attributen en eigenschappen in evenzovele goden, over wie zij een hoogste god aanstelden die zij Jupiter noemden, wellicht afgeleid van Jehovah.

Dat zij kennis droegen van het paradijs, van de vloed, van het heilig vuur, van de vier tijden, vanaf de gouden eerste tot de ijzeren laatste tijd, zoals beschreven bij, (Daniël 2:31 tot 35) is bekend.

276. Zij die geloven dat zij zich uit eigen inzicht kennis over God, over de hemel en de hel, en over de geestelijke dingen die van de Kerk zijn, zouden kunnen verschaffen, weten niet, dat de natuurlijke mens, op zichzelf beschouwd, tegen de geestelijke mens is, en dat hij daarom de geestelijke dingen die binnentreden, wil uitroeien, of ze wikkelen in begoochelingen, die als wormen zijn, die de wortels van groenten en van het gezaaide verslinden.

Zij kunnen worden vergeleken met hen die dromen, dat zij op arenden zitten en in de hoogte worden gedragen, of op gevleugelde paarden en over de heuvel van Parnassus naar de Helicon vliegen; en in werkelijkheid zijn als de 'Lucifers' in de hel, die zich daar nog zonen van de dageraad noemen', (Jesaja 14:12).

En zij zijn gelijk diegenen in het dal van het land van Schinear, die voornemens waren, een toren te bouwen, waarvan de top in de hemel zou zijn, (Genesis 11:2,4); en zij stellen evenals Goliath vertrouwen in zichzelf, zonder te voorzien dat zij evenals deze, door een geslingerde steen tegen het voorhoofd, neergeveld kunnen worden.

Ik zal zeggen welk lot hun na de dood wacht: eerst worden zij alsof ze dronken zijn, daarna als dwazen en tenslotte worden zij stompzinnig en zitten in duisternis.

Laten zij zich daarom wachten voor dergelijke onzin.

Lees [verder >>>](#)

Terug naar de [inhoudsopgave >>>](#)

Digitale uitgave – Swedenborg Boekhuis 2011.

Bron – www.swedenborg.nl